

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V oktobru 1918

V teh dneh pred 19 leti je po slovanskem jugu nekdanje Avstro-ogrske monarhije vse vrelo. Stoletni obroč je počil, ker je bil preveč trmasto in zoper voljo ljudstva skovan, narodi pa so si drug za drugim ustanavljali in v naglici urejali svoje domove. Takrat smo tudi Slovenci prvič zadihali v popolni svobodi, brez kakršnegakoli tujega varstva, doslej gostje avstro-ogrske, sedaj sestavni del države SHS, s sedežem v Zagrebu. Veliki so bili ti dogodki in narod je bil pijan od veselja. Mlajšemu rodu te dneve zvičajno prikrivajo, da jih že dvajsetletniki ne pomnijo več, so pa tako lep list v zgodovini našega naroda in pomembni tudi za zgodovino ustanovitve sedanje države, da teh obletnic že iz ponosa na našo preteklost ne moremo izpustiti izpred oči.

Ko se je naša dotedanja mednarodna organizacija, ki nas je stoletja vklepala v svoje kolesje, leta 1914 zapletla v vojno na vseh mejah, je oživel klic po osvobojenju bolj kakor bi pa mogel v katerikoli mirni dobi. V majniških deklaracijah l. 1917 je bil ta klic še »v mejah zakonca«, varuhi takratnega zakona pa so že to tesno približevanje tik do meje krstili za predrznost, nevaležnost in protidržavnost. Oblasti pa so kljub temu vaje vedno bolj uhajale iz rok in nič več jih ni mogla ujeti. To tudi očem našega naroda ni ostalo prikriti in vse čez je začel misliti, kdaj in kako bi mogel iti na svoje. Ob odkritju spominske plošče dr. J. E. Kreku 16. avgusta 1918 je bil v Ljubljani ustanovljen »Narodni svet« kot vrhovna politična (ne še upravna) oblast vseh Slovanov avstrijskega dela monarhije. To je bila že možna kal odcepitve, iz katere se je v nekaj tednih razvila prva slovenska vlada, ki je v imenu Narodnega veča izvajala že vse pravice države na svojem ozemlju. Dalekosežnost »Narodnega sveta« je razvidna iz 1. čl. pravilnika, ki pravi: »Naš namen je, da se za v monarhiji živeče Slovence, Hrvat in Srbe ustanovi skupni »Narodni odbor« (kar se je pozneje imenovalo »Narodno veče«), kjer bodo po medsebojno dogovorjenem proporcij zastopani vsi politični činitelji, ki na temelju edinstvenosti jugoslovanskega naroda hočejo izvajati samostojno jugoslovansko državo.«

5. oktobra so se v Zagrebu odposlanci političnih strank iz Hrvatske in Slavonije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Slovenije in južne Ogrske, da ustanove »Narodni odbor«, h kateremu sta 10. oktobra pristopili hrvatsko-srbska koalicija in srbska radikalna stranka. 11. oktobra pa še socialistična stranka. Tako je bila v splošnem soglasju in ob nevdržnem pojemanju avstro-ogrske oblasti ustanovljena vrhovna oblast za vse slovansko ozemlje na njenem jugu. V nadaljnjem razvoju se je ta oblast hitro organizirala in 18. oktobra je že stopila pred Jugoslovane v svoji popolni sestavi: predsednik dr. Anton Korošec, podpredsednik dr. Ante Pavelić in Svetozar Pribičević, tajniki dr. M. Drinković, dr. Lorković in dr. Budisavljevič. Na manifest cesarja Karla z dne 16. oktobra, v katerem je ta ponudil »po volji svojih narodov zvezno državo, v kateri tvori vsako narodno pleme na ozemlju, kjer je naseljeno, svojo lastno državnost«, je »Narodno veče« (kakor se je ta odbor že splošno imenoval) izdalo svoj manifest z dne 19. oktobra, v katerem je »odklonilo načrt rešitve narodnega vprašanja, kakor je podan v avstrijskem cesarskem manifestu, kakor tudi vsak bodoči predlog, ki bi imel namen rešiti naše narodno vprašanje samo deloma ter mu odvzeti njegov mednarodni značaj«. Obenem pa »narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov« naznanilo, »da prevzema od tega časa naprej, pooblaščen od vseh narodnih strank in skupin, v svoje roke vodstvo narodne politike. Postavilo je zahtevo po zedinjenju celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno samo, edinstveno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in ekonomske demokracije« in tako prekoračilo »jugoslovanski Rubikon«. Po vsem jugoslovanskem svetu je nastalo nepopisno veselje, zlasti v mestih so se dan za dnem razvijale manifestacije neštevilnih množic, ki so dajale duška svoji sproščenosti in svobodi, ki je že tako očito dihala z vseh strani. Zlasti močnega je bila manifestacija v Zagrebu 22. oktobra, ob kateri so na čelu sprejeda nosili »Zastave troimenega naroda« in ob kateri je za Slovence govoril dr. Izidor Cankar. Toda avstrijska oblast je uradno še obstajala, časopisi so še izhajali z velikimi belimi lisami, čeprav je to že bilo tako malo važno, da se že nihče ni več nad tem razburjal. Vse je vedelo, da se čimdalje bolj bližamo zgodovinskemu razdobju.

29. oktobra je »Narodno veče« imenovalo vlado »za vse jugoslovanske dežele monarhije«. Za šefa vlade je bil imenovan dr. Korošec, za njegova namestnika pa dr. Ante Pavelić in Svetozar Pribičević. S tem je bil storjen najvažnejši korak našega osvobodilnega boja. Pred svet je stopila nova država, ki je imela vse mednarodne znake državne organizacije: imela je državljane, ozemlje in zakonito oblast. Vrgli smo s sebe jarem in se svobodno po svojih zastopnikih včlenili v novo državo SHS.

Predstavniki nove države so takoj vse storili, da mednarodnemu svetu predstavijo na v diplomaciji običajen način novo mednarodno organizacijo in ji izposlušajo priznanje. Dne 3. novembra so v posebni notji zaveznikim državam sporočili ustanovitev države SHS in jih pozvali, naj sprenehajo s pogovori z uradnimi zastopniki bivše avstro-ogrske monarhije, ki ne obstoja več, isto so sporočili srbski vladi v Nišu in jugoslovanskemu odboru v Ženevi, kjer je novo državo v imenu srbske vlade priznal ministrski predsednik Nikola Pašić. V nadaljnjem je »Narodno veče« vseskozi nastopalo kot vrhovna oblast in predstavniki države. Ko je bil predsednik dr. Korošec že v Ženevi, sta podpredsednika Pribičević in Pavelić poslala srbski vladi — ki je bila še vedno v Nišu — ob osvoboditvi Belgrada sledečo brzojavko: »Ob osvoboditvi Belgrada Narodno veče SHS prisrčno čestita srbski vladi in vojski, ker je z divno žilavostjo po tolikih ljutih junaških mukah dvignila zastavo svobode in rešila iz suženjstva bratsko nam Srbijo, s katero bomo

Beseda jugoslovanskih škofov

Zagreb, 28. okt. b. Škofovska konferenca, ki se je začela 22. oktobra pod predsedstvom vrhbosanskega nadškofa dr. Ivana Šariča, je bila danes dopoldne končana. Sestavljeno je bilo poročilo, ki se glasi:

1. Katoliški episkopat je na svoji redni konferenci razmatral vprašanje konkordata med Sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo. Katoliški episkopat smatra, da mu ne dopušča čast, reagirati na ulične napade, ki so se pojavljali v zadnjem času proti koneni ratifikaciji konkordata.

Katoliški episkopat smatra, da ni potrebno reagirati niti na neiskrenost 19 letnega zatiranjeja o enakopravnosti katoliške Cerkve v kraljevini Jugoslaviji.

Katoliški episkopat bo v vsakem primeru znal braniti pravice katoliške Cerkve in šestih milijonov katolčanov v tej državi ter je za reparacijo vseh krivic storil potrebne korake.

2. Katoliški episkopat je soglasno uredil vprašanje katoliške akcije na ozemlju kraljevine Jugoslavije.

3. Katoliški episkopat kraljevine Jugoslavije izreka svoje polne simpatije nemškimi katolčanom z željo, da bi tudi nemški narod doživel »mir Kristusov« v kraljestvu Kristusovem.

4. Španski episkopat je poslal vsem katoliškim škofom na svetu kolektivno pismo, v katerem jim riše pravo resnico o dogodkih v Španiji. Episkopat kraljevine Jugoslavije je proučil to pismo in s

svojih konferenc poslal španskim škofom enak odgovor kot izraz svojih čustev in solidarnosti.

5. Katoliški episkopat je proučil splošne razmere na svetu. Ugotovil je, da vzporedno z zamestvanjem Kristusovih nauk rastejo na svetu nasilje, krivica in zlo vsake vrste. Teh žal ne morejo odstraniti niti krvave revolucije, niti nove poganške religije, niti nobena ljudska znanost, temveč samo popolni povratek h Kristusovemu evangeliju. Zato katoliški episkopat poziva vernike, da podvojijo svoje molitve, da bi Bog izgubljene privedel do spoznanja prave resnice, preganjanim vrnil mir, svoji Cerkvi pa svobodo.

Zagreb, 28. oktobra 1937.

Predsedništvo škofovske konference.

Ob 15 letnici Mussolinijevega pohoda na Rim

„Duce“ govori: Nemčiji kolonije, Italiji mir in — boljševizem iz Evrope!

Rim, 28. oktobra. AA. (Stefani) Na velikem stadionu je imel Mussolini pred 100.000 zastopnikov višjih funkcionarjev fašistične stranke iz vse Italije in pred nepregledno množico ljudi tale nagovor:

»Pred 15 leti so fašistični oddelki v trdovratnem boju strmoglavili socialiste in komuniste z njihovimi neposrednimi in posrednimi soudeleženci in prelili svojo dragoceno kri v vseh krajih Italije, nato so pa šli na Rim, da strmoglavijo tiste politične sile, ki v korupcijski in izravninski demokratični in liberalnega parlamentarizma niso bili kos novemu času.«

28. oktobra 1922 se je začela fašistična revolucija, ki traja 15 let. Revolucija je postala režim. Vladavina se je popolnoma identificirala z italijanskim narodom, s tem prenovljenim in okrepljenim italijanskim narodom, proti kateremu bo vsakomur težko dvigniti orožje.

Führer je poslal v Rim delegacijo s svojimi najboljšimi možmi (tu je Mussolini omenil imena članov nemškega zastopstva, množica je pa vsako ime pozdravila). Vsi so bili borci, invalidi ali ranjenci iz svetovne vojne ali pa iz narodnosocialistične revolucije. (Novo odobravanje.) Njihova navzočnost na naši proslavi po nepozabnih dneh v Monakovem in Berlinu naj pove, da se ob osi Rim-Berlin čim dalje bolj razvija prijateljstvo in sodelovanje med obema narodoma.

V katerem znamenju želimo začeti 16. leto fašistične vladavine? Znamenje je povedano v enostavni besedi: mir. To besedo rabijo, le da so jo spremenili v meketanje, tudi velike reakcionarne demokracije; toda kadar se ta beseda rabi v naših ustih, iz ust ljudi, ki smo se borili in ki smo se pripravljali boriti se, potem ima ta beseda svoj globok in slaven pomen. Če pa naj mir postane trajen in plodovit, je potreba boljševizem izravnati iz Evrope. Treba je revidirati razne smešne in absurde določbe mirovnih pogodb. Velik narod, kakor je nemški, mora dobiti ponovno svoj prostor, ki mu gre in ki ga je imel pod afriškim soncem. Potrebno je napovedati, da Italijo puste pri miru, ker je ustvarila svoje cesarstvo s svojo krvjo in s svojimi sredstvi in si ni prilastila niti enega kvadratnega metra tujega ozemlja.«

Nato je Mussolini pozval vse člane fašističnih organizacij, da so dvignili zastave — »zastave fašističnega stoletja«.

Franco čestita

Pri proslavi obletnice pohoda na Rim je dobil Mussolini od šefa nacionalistične Španije generala Franca brzojavko, v kateri mu pošilja svoje pozdrave in najlepše želje fašistični Italiji in črnim srcajem v svojem imenu in v imenu vseh Špancev, ki se bore proti barbarstvu in branijo evropsko civilizacijo.

Nemčija se pridružuje

Hitler je poslal Mussoliniju brzojavko, v kateri mu sporoča, da danes vsa Nemčija v mislih doživlja dan pred 15 leti, ko se je z zgodovinskim pohodom na Rim pričela nova doba, ne samo italijanske zgodovine, temveč tudi razvoja vseh evropskih dogodkov.

V znak priznanja Abesincem

Rim, 28. oktobra. AA. (Stefani) Pri začetku 16. fašistične ere je hotel Mussolini izkazati priznanje Eritrejem in Somalijcem za zasluge, ki so si jih pridobili v abesinski vojni. Zato je izdal nalog,

da se v bodoče v listinah, ki se nanašajo na Eritrejece in Somalijce ne sme več rabiti izraz »domačini«, temveč se ima reči in pisati »Eritrejec« ali »Somalijec«. Tako je Mussolini hotel poudariti zasluge tistih, ki so se poleg matičnih čet borili v Eritreji za ustvaritev italijanskega imperija.

Z isto naredbo se Eritrejem in Somalijcem priznajo vse pravice bivših vojakov, ki imajo prednosti pri podeljevanju pokrajinskih upravnih služb v Eritreji in Somaliji. V Asmari in Mogadisciju se ustanovita zavoda za podporo vojnih invalidov Eritrejev in Somalijcev. Sirote padlih Eritrejev in Somalijcev bodo preskrbljene. Naposled bodo Eritreji in Somalijci, ki so se borili v Abesiniji, mogli dobiti potrebne kredite za ustanavljanje trgovin, obrti itd.

„Liktorska palača“

Rim, 28. oktobra. AA. (Stefani) Nova palača fašistične stranke, imenovana »Liktorska palača«, ki

S padcem Šanghaja vojne na Vzhodu še ni konec

Tokio, 28. oktobra. AA. (Havas.) Vojni in mornariški minister sta podala izjavo glede na japonsko zmago pri Šanghaju. V tej izjavi opozarjata japonski narod, da se je Japoncem sicer posrečilo vreti iz Šanghaja Kitajce, toda to še ne pomeni konca vojne. V tej izjavi naglašata oba ministra, da se zdaj velike težko japonske vojske šele začno in da bo preteklo mnogo časa, preden bo položaj urejen.

Kitajska vojska se umika proti jugu

Šanghaj, 28. oktobra. AA. (Havas.) Zastopnik japonske vojske je izjavil, da so japonski oddelki izgubili stik s kitajsko armado, ki se umika proti jugu. Kitajci so tudi zapustili breg reke Sučau in je le nekaj kitajskih varnostnih oddelkov na desnem bregu reke. Japonske čete, ki so zavzele postojanke na levem bregu, se zdaj pripravljajo, da prekoračijo reko. Dalje je izjavil, da je dobil poročilo iz Nankinga, po katerem je zastopnik kitajske vlade izjavil poročevalcem listov, da znašajo kitajske izgube pri tem umiku deset-tisoč mož. Po japonskih cenitvah so kitajske izgube dvakrat tolikšne.

Današnji boji niso doslej prinesli nobenih posebnih sprememb na fronti pri Šanghaju. Danes dopoldne so Japonci pošiljali ojačena zahodno od mednarodne koncesije. Oddelek japonskih mornarjev »čisti« po Capeju, kjer je več kitajskih strojniških gnezd in kitajskih strelecov, ki se upirajo. Kitajski bataljon, ki brani blagovna skladišča v Capeju, se še zmerom junaško upira, čeprav je ogrožen z vseh strani.

Zmaga „germanofilske“ politike na Japonskem

Berlin, 28. oktobra. b. Dosedanji japonski veleposlanik v Berlinu grof Mušakoji je bil, kakor

jo grade na ogromnem Mussolinijevem forumu, bo ena izmed največjih in najimpozantnejših stavb na svetu. Površina nove palače bo znašala 13.000 kvadratnih metrov, kubature bo pa imela 600.000 kubičnih metrov. Poslopje bo visoko 65 m in bo imelo 10 nadstropij. Široko bo 200 m in dolgo 90 m. Pred novo palačo bo zgrajena tribuna na trgu, kjer bo prostora za več sto tisoč ljudi. Nad trgom bo na drugi strani ceste dominiral velik liktorski stolp, visok 70 metrov.

Spanija ni ovira nemških kolonij

London, 28. oktobra. AA. »Times« pravi o nemških kolonijah zahtevah med drugimi:

Nihče ne zahteva, da ostane verska mirovna pogodba v vseh podrobnostih za zmerom v veljavi brez revizije. Res je, da je Anglija ponosna na svojo kolonijsko upravo. Toda licemerna bi bila trditev, da ni nobena druga evropska država sposobna za isto stvar. Laže bi bilo priznati Nemčiji sposobnost za kolonizacijo, če bi se jim s skupno akcijo treh ali štirih kolonijskih držav s skupnimi mejami izročilo v Afriki delovno področje. V ta namen se je treba predvsem vrniti k normalnim političnim metodam, drugič je pa treba likvidirati španski spor. Sele nato bo moči prerешati kako drugo vprašanje, ko bo že ustvarjena znosno ozračje. Nemčija je bila v nasprotju z drugimi narodi zadosti modra, da se ni preveč zapletla v španski spor. Zato Španija ne pomeni trajne ovire za izboljšanje razmer med Anglijo in Nemčijo.

znano, odstavljen s svojega mesta zato, ker ni spadal med pristaše nemško-japonskega protiboljševiškega sporazuma. Njegov naslednik bo dosedanjí šef evropskega oddelka v zunanjem ministertvu Tošo, kar pomeni zmago ene stranke na Japonskem, katere vidi v Berlinu najvažnejšo japonsko prijateljsko točko v Evropi, važnejšo, kakor je London in celo važnejšo kakor je Washington. Odsej bo Berlin predstavljal prvo točko japonske diplomacije v Evropi, ker bodo vsako leto v Berlinu konference japonskih vojaških atašeev, akreditiranih v Evropi.

Tokio, 28. oktobra. AA. (Havas.) List »Kumink«, glasilo nacionalistov, priobčuje članek pod naslovom »Japonska si želi diktatorjat«. V članku namiguje ministrskemu predsedniku knezu Konoju, da poda ostavko in izroči oblasti kaki manjši skupini.

»Niši Niši« pa napoveduje, da se bo v kratkem sestavilo vrhovno poveljstvo, ki bo pod neposrednim poveljstvom mikada. To poveljstvo bo v prvi vrsti posvečalo pozornost vojaškim operacijam in bodočemu razvoju japonske politike na Kitajskem.

Bruselj, 28. oktobra. AA. (Stefani) Belgijska vlada je sporazumno z »ladami držav, ki se udeležijo bruseljske konference o Tihem oceanu, povabila na konferenco tudi nemško in sorjetsko vlado.

Maršal Blücher v Zunanji Mongoliji

Tokio, 28. oktobra. b. Po vesteh, ki so prišle iz Vladivostoka, je glavni poveljnik ruskih vojaških sil na Daljnem vzhodu maršal Blücher odpotoval z letalom iz svojega glavnega štaba v Ulan Bator v Zunanjo Mongolijo. Tam je sedaj tudi član kitajskega generalnega štaba in se temu sestanku pripisuje velika važnost zaradi ogroženih zvez med Sibirijo in Kitajsko skozi Zunanjo Mongolijo. Doznava se nadalje, da so Rusi pri svojih vojaških edineh na Daljnem vzhodu izvedli reorganizacijo oborožitve, da so tamkajšnje čete dobile nove baterije in da je tam popolnoma dovršen kadrski sistem. Razen tega se doznava, da skuša sedaj Moskva čim najpomirljiveje vplivati na častniški zbor, ki je silno pobit zaradi odstranitve Tuhačevskega in mnogih drugih častnikov. Sedaj na vse častnike na Daljnem vzhodu kar dežujejo razna odlikovanja, da bi bili na ta način boljše volje.

»Dome« poroča, da je prišlo na Kitajsko čez Zunanjo Mongolijo iz Rusije okoli 30 tankov, oboroženih s 70 strojnicami in 18 topovi. Obenem se je pripeljalo na Kitajsko tudi okoli 70 sovjetskih letalcev in strokovnjakov za tanke.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačnost se bo povečala.

Zemunska vremenska napoved. Povečanje oblakaosti in Primorju in v zahodnih predelih, kjer bo tudi nekaj dežja. Jasno v vzhodni polovici z jutranjo meglo. Toplota bo ostala visoka.

Dunajska vremenska napoved. Še nobene bistvene izpremembe, oblakaost se bo povečala na zapadu in jugu.

Križna potovanja državnikov

„Osservatore Romano“ o pomenu številnih obiskov državnikov srednjeevropskih držav

Vatikansko mesto, 28. oktobra. TG. »Osservatore Romano« objavila zelo značilne pripombe k najnovejšim dogodkom v politiki Srednje Evrope v članku, ki mu daje napis »Periodični politični sestanki v Srednji Evropi«.

Uvodoma naštevava vatikansko glasilo celo vrsto važnih političnih sestankov, ki so na dnevnom redu. Tako se je avstrijski zvezni kancler Schuschnigg zaporedoma sestel s češkoslovaškim predsednikom vlade Hodžo in z ministrom predsednikom Madžarske Daranyjem. Avstrijski zunanji minister Schmidt pa je ravnokar na uradnem obisku v Varšavi. V kratkem pojdeta Darany in njegov zunanji minister de Kanya na obisk v Berlin, medtem pa pride romunski kralj Karel na obisk k češkoslovaškemu predsedniku dr. Benešu. (Niso pa omenjeni še drugi zanimivi obiski, ki se pripravljajo in pridejo na dnevni red v mesecu novembru. Op. ured.)

Cepprav imajo ti sestanki značaj sedaj že čisto običajnih dogodkov, ki se od časa do časa redno ponavljajo, pravi vatikansko glasilo, so pa le dali povod za strupeno razpisovanje v tisku. Izkazal se je predvsem nemški tisk v svojih napadih na češkoslovaško in na Avstrijo. Avstriji zamerja nemški tisk, da se je Schuschnigg sestel s Hodžo in da so odnosi med avstrijsko in češkoslovaško vlado preveč pristrani. Nemški tisk zamerja Avstriji tudi to, da je kancler Schuschnigg nedavno izjavil nekemu belgijskemu časnikarju, »da Avstriji nočejo ničesar več slišati o kakšnem Anshlusu (priključitvi) k Nemčiji«. Končno je nemški tisk nad Avstrijo razjarjen zaradi tega, ker bo tamkaj uveden od 1. novembra dalje strog režim glede pravic posameznih političnih skupin in bo domovinska fronta, kjer je vpisovanje zaključeno, dobila izključne ugodnosti v državi. Nad češkoslovaško pa se je nemški tisk spravljal zaradi znanih dogodkov, kjer je policija morala nastopiti proti nekaterim razgrajajem češkoslovaške hitlerjeve skupine in jih primerno izmodrila. Nemčija se je v to čisto notranjopolitični dogodek takoj vmešala in je nemški zunanji minister Neurath češkoslovaškemu poslaniku, ki se je prišel pritožiti nad prostostjo gonjo nemškega tiska, dal odgovor, ki ga je pariški »Figaro« označil, da je pokazal »izredno pomanjkanje vsakega diplomatskega duha«.

V luči teh dogodkov dobivajo sestanki državnikov, ki so sedaj na dnevnem redu, svoj poseben pomen za ohranitev evropskega mira in za ustvaritev pogojev, da se med srednjeevropskimi državami omogoči plodonosno sodelovanje.

Tudi v Ankari veliki vojaški in politični posveti

Ankara, 28. oktobra. TG. Semkaj so prišli šefi generalnih štabov Grčije, Jugoslavije in Romunije. Grško delegacijo vodi general Papagos, romunsko Sitticu, jugoslovansko pa general Nedić. Šefi generalnih štabov zavezni-

De Man sestavlja novo belgijsko vlado

Bruselj, 28. okt. c. Kralj Leopold III. je že dopoldne zaključil konsultacije o sestavi nove vlade. Popoldne je najprej sprejel voditelja socialistične stranke Vanderveldeja in mu ponudil, naj sestavi novo vlado. Vandervelde pa je to ponudbo odklonil in svetoval mlajšega politika. Takoj nato je kralj povabil k sebi bivšega finančnega ministra v Van Zeelandovi vladi de Mana in mu dal mandat za sestavo vlade. De Man je mandat sprejel in se je že začel posvetovati o sestavi vlade z različnimi strankami dosežanje vladne večine.

Bruselj, 28. oktobra. b. Pričakuje se, da bodo danes končana pogajanja za rešitev vladne krize. Kot najresnejši kandidat za ministrskega predsednika se omenjata sedanjí zunanji minister Spaak ali bivši predsednik parlamenta Brunet.

Kdaj je dovoljeno prelomiti poklicno tajnost — v Nemčiji

Berlin, 28. okt. AA. (Havas) Novi nemški zakon o zdravniški službi oprošča v določenih primerih zdravnike poklicne molččnosti. Ta odredba se glasi:

»Zdravnik se ne sme kaznovati, če je izdal poklicno tajnost, da izpolni s tem pravno ali moralno dolžnost, ali če to stori v skladu z zdravim človeškim razumom. Nemško kazensko pravo, pravi utemeljitev tega zakona, je opustilo zastareli pojem zaščite upravičenih interesov in ga je nadomestilo z načelom, da gre splošna korist pred koristjo posameznikov.«

V Madridu popoln nered

Po vestih iz Madrida tam vedno bolj raste nervoznost in panika. Včerajšnje uradno demantiranje generala Miaje o borbah in neredih na mestnih ulicah se ne potrjuje. Stvarno je prišlo v mesto do neredov, ko so nacionalistična letala vrgla na mesto na sto tisoče letakov, v katerih javljajo, da je Gijon padel in da sedaj na vrsti Madrid. Če se mesto ne vda v najkrajšem času, se bo pričelo sistematično rušenje mesta. Med civilnim prebivalstvom se je zato pojavila zmeda in so mnogi skušali pobegniti na nacionalistično stran na onih odsekih fronte, ki so slabše zaščitene. Prav tako je skušalo pobegniti nekoliko čet milicnikov v polni vojni opremi, pa so jih po kratki borbi ustavile čete mednarodne brigade. V nekaterih delih mesta

skih držav so bili od turške vlade in vojske sprejeti z vsemi vojaškimi častmi in turška vojska si bo štela v čast, da da sestanku šefov generalnih štabov Balkanske zveze ves sijaj, ki je mogoče, in ves poudarek, ki ga Evropa v teh političnih preseljenjih za svoj mir tudi potrebuje. Štirje vojskovodje držav Balkanske zveze bodo na skupnih posvetih ugotovili potrebe, ki jih nalaga štirim vojskam politično sodelovanje držav Balkanske zveze in bodo politiko miru, ki ga Balkanska zveza utrjuje na področju, ki šteje 50 milijonov prebivalcev, dali varno hrbenico v složenem sodelovanju obrambnih sil.

Značilno pa je, da sta istočasno prišla v turško prestolnico tudi zunanji minister Irana (Perzije) in ministrski predsednik Romunije Tatarescu. Poleg vojaških posvetov bodo na dnevnem redu tudi obsežna posvetovanja zunanjepolitičnega značaja, ki so tem večje važnosti, ker je Ataturk prav sedanjí trenutek izbral zato, da izvede spremembo v ministrskem predsedništvu, ko je dal dolgoletnega in velezašlužnega predsednika vlade generala Izmet Inanija nadomestiti z novim predsednikom vlade Dželal Bajarjem, o katerem gre sloves, da je v vsakem pogledu popolnoma vdan in uslužen pobudam predsednika Ataturka in da je osebo znan kot prijatelj Anglije. Ker uradni viri še vedno molčijo, političnim

„Ognjeni križi“ v vladni službi

Senzacionalen proces v Parizu

Pariz, 28. oktobra. TG. Za proces voditelja »Ognjenih križev« polkovnika de la Rocqua proti knezu Pozzo di Borgu, ki je prvemu javno očital, da je sprejemal denarne podpore od francoskih vlad, a da se je na zunaj prikazoval kot demagoški buditelj francoskega nacionalizma, vlada v javnosti veliko zanimanje, ker je sodišče poklicalo na pričevanje nekaj silno uglednih osebnosti. Zaslišan je bil tudi bivši večkratni ministrski predsednik Tardieu, ki je sodnikom izjavil, da je dela Rocque prišel k njemu vsega 25 krat in da ga je prvič zaprosil za denarno podporo. On, Tardieu, mu je podpora tudi redno izplačeval in jo čez nekaj časa povisal celo na 60.000 frankov mesečno. Ima pri sebi tudi pisma, ki mu jih je polkovnik de la Rocqua pisal in v katerih mu izraža svoje vdanost, kakor tudi vdanost vsega svojega gibanja. V enem teh pism ga prosi, naj mu da priliko za sestanek, da bo »sprejel od njega povelja in smernice«. Tardieu je dejal, da se za časa svoje vlade proti de la Rocqua nima pritoževati in da mu je zvesto služil.

Ko je Tardieu končal svoje pričevanje, se je vodja »Ognjenih križev« dvignil in obdolžil pričo, da je lagala. Na vprašanje, če Tardieu ve, da je tudi Laval redno podpiral tega voditelja, je Tardieu izjavil, da o tem ne sme govoriti.

S tem je dela Rocque izgubil tla pod nogami in v časopisju ga sedaj že opisujejo kot »umazanega plačanca«. Njegovi ljudje, ki so se po razpustu »Ognjenih križev« zbrali v »socialni stranki«, pa ga odklanjajo. Verjetno bodo prišli na dan še druge stvari.

★

Razstava v Parizu podaljšana

Pariz, 28. oktobra. AA. (Havas) Upravni odbor pariške mednarodne razstave je danes s 17

Hodža:

„Vmešavanja tužine ne dovoljujemo!“

Bratislava, 28. okt. AA. Včeraj so v Ružomberku in Černovi slovesno proslavili 30 letnico dogodkov v Černovi. Tedaj je bilo pri neki verski slovesnosti brez povoda ubitih 15 Slovkov. Včerajšnjih proslav so se udeležili poleg zastopnikov vlade in oblasti tudi voditelji slovaških strank, med njimi tudi Andrej Hlinka. Njega in predsednika Hodžo je množica najbolj pozdravljala. Na banketu v Oficirskem domu v Ružomberku je Hodža rekel, da izjava vlada pravično manjšinsko politiko, ki pa se bo še izpopolnila. Toda odločno odklanjamo tuje vmešavanje v to vprašanje. Ta odpor pa bo tem močnejši, čim bolj bo ves svet prepričan o pravičnosti naše politike. Mi vztrajno sodelujemo za mir in ta vztrajnost bo tem trdovratnejša, čim bolj bo rastlo prepričanje, da je Češkoslovaška Evropi potrebna.

Madžarsko darilo Hitlerju

Berlin, 28. oktobra. AA. (DNB) Madžarski poslanik v Berlinu Stojanin je danes izročil voditelju rajha in kanclerju Hitlerju darilo, ki mu ga

razgovorom, ki se bodo razvijali v turški prestolnici, še ni mogoče dati prave vsebine.

Ankara, 28. okt. AA. Anatolska agencija poroča: Maršal Tevzi-Čakmak, načelnik turškega generalnega štaba, je priredil sredi večerja na čast vojaškim odposlancem, zastopnikom Balkanske zveze. Na banketu so bili turški vojni minister in poslaniki Balkanske zveze. Govorili so maršal Čakmak, armadni general Nedić in načelniki generalnih štabov držav Balkanske zveze.

Tatarescu dospel v Ankaro

Ankara, 28. oktobra. AA. Anatolska agencija poroča: Predsednik romunske vlade Tatarescu in njegovo spremstvo so se dopoldne ob 10. pripeljali s posebnim vlakom v Ankaro. Na postaji, vsej okrašeni z zastavami obeh držav, so g. Tatarescu sprejeli in pozdravili predsednik vlade Gelal Bajal, zunanji minister Ruždž Aras, državni podtajnik Menemenzogli in ankarski župan ter višje uradništvo zunanjega ministrstva, člani diplomatskega zbora in poročevalci listov. Ulice so vse okrašene z romunskimi in turškimi zastavami.

glasovi proti 2 sklenil pariško razstavo podaljšati. Dva sta se glasovanja vzdržala.

Cepprav ta sklep v podrobnostih še ni točno znan, se zdi, da bodo po prekinitvi nekaj mesecev med zimo razstavo na pomlad ponovno odprli, in sicer za nadaljnjih 6 mesecev.

Francija dela red v Maroku

Pariz, 28. oktobra. TG. Vojaški poveljnik francoskega Maroka general Nogues se je končno odločil, da izvede najstrožje ukrepe proti rovarjenju nekaterih arabskih nemirnežev, ki so zadnje čase povzročili resne nemire po več maroških mestih. General Nogues je ukazal, da se vsi rovarji polove in zaprejo. Nadalje so vojaški oddelki zasedli sedeže znanih arabskih organizacij. Vojaški oddelki tajske legije so po več mestih obkolili arabske dele in jih stražijo s strojnimi. General Nogues je izdal tudi proglas na ljudstvo, v katerem pravi, da bo s svo strogojstjo zatrl vse poskuse vznemirjanja naroda.

Kongres francoskih radikalov

Lille, 28. okt. c. Danes je kongres radikalne stranke otvoril predsednik stranke in vojni minister Daladier. V svojem govoru je rekel, da si je Francija v notranji politiki dala režim, ki ji odgovarja in to je režim ljudske fronte. Samo ta režim lahko dvigne Francijo. Francija ostane še naprej zvesta načelom pakta Zveze narodov in zagovarja tudi načelo kolektivne varnosti.

je poslal madžarski regent gosp. Horthy. To darilo je čajni servis za 48 ljudi. Servis so izdelali v madžarski državni tovarni za porcelan.

Kakor je znano, je ob berlinski avtomobilski razstavi Hitler podaril regentu Horthyju avto znamke »Mercedes Benz«.

Wilson umrl od zastrupljenja?

Rim, 28. okt. AA. Stefani: »Basler Nachrichten« poroča, da je Wilson umrl zastrupljen. Med nekim banketom so agenti veselile, ki je hotela odstraniti njegov vpliv na versajsko konferenco, vsuli v njegovo hrano strup. Ameriški poslaništvo je zbralo podatke v tej zadevi. Eden izmed sodelavcev pri zastrupljenju je bil neki inženjer kemije iz Zürich.

O vojvodu Windsorskem preveč pišejo

pišejo, da je vojvoda Windsorski v Parizu vložil protest, da francoski listi toliko pišejo o njem, posebno pa o njegovih potovanjih v Nemčijo, in da je njegovo potovanje v Nemčijo bilo tudi političnega pomena. »Te trditve so čisto brez podlage in prinašajo meni in vojvodinji same sitnosti. Sedaj rečem, da niti moja pretekla in bodoča potovanja ne bodo imela nobenega političnega pomena. Ves svet pozna dogodke v decembru lanskega leta in zakaj sem sprejel svoj končni sklep. Sedaj sem oženjen in srečen, toda jaz in moja žena ne želiva živeti v lenobi in zato zbirava podatke, kako bi z nabranimi izkustvi lahko pomagala pri reševanju življenjskih vprašanj, ki zanimajo ves svet.« Windsorska dvojica odpotuje v New York 6. novembra.

Drobne vesti

Varšava, 28. okt. AA. DNB. Avstrijski državni tajnik Schmidt se je preteklo noč odpejal v družbi grofa Szümbüka in avstrijskega poslanika v Krakov. Pred odhodom je imel daljši razgovor s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Uradno poročilo pravi, da je ta razgovor potekel v kar najbolj prijateljskem duhu in da se je nanašal na poljsko-avstrijske razmerje in na vprašanje splošne politike, ki se tiče obeh držav.

Buenos Aires, 28. okt. AA. Havas. Izredno sodišče je danes razglasilo obsodbo proti 75 osebam zaradi komunistične propagande. Obtoženci so obsojeni na ječo od pet do osem let.

Berlin, 28. okt. AA. DNB. Iz Moskve poročajo, da so večeraj v Rostovu izrekli 22 smrtnih obsodb. V Beljanku so obsodili na smrt 6 oseb, ker so škodljivo sedanjemu režimu. V Arhangelsku so bile obsojene na smrt štiri osebe. Več smrtnih obsodb je bilo še izrečenih v raznih mestih Bele Rusije. Obtožili so jih sabotaže in protirevolucionarne propagande.

Ceškoslovaški praznik v Belgradu

Belgrad, 28. okt. m. Danes je tudi prestolnica slovesno proslavila čsl. državni praznik. V teku dneva je sprejemal čestitke čsl. poslanstvu poslanik dr. Gira. Zvečer bo v okviru proslav čsl. narodnega praznika velik koncert slovaške filharmonije. Čsl. kolonija je imela večjo proslavo že na predvečer državnega praznika v češkoslovaškem domu.

Profesorji pri prosvetnem ministru

Belgrad, 28. oktobra. AA. Prosvetni minister Dimitrij Magarašević je sinoči ob 6.30 sprejel v kabinetu prosvetnega ministrstva upravo Jugoslovanskega profesorjskega društva s podpredsednikom Marinkovičem in podpredsednico Boškovičovo na čelu. Zastopniki Jugoslovanskega profesorjskega društva so izročili prosvetnemu ministru spomenico v zvezi z novim zakonom o srednjih šolah. Spomenica navaja stvari, ki bi po sodbi društva morale priti v novi zakon o srednješolskem pouku in poudarja potrebo po normalnem napredovanju srednješolskih profesorjev.

Minister Magarašević je dal krajsko izjavo o vprašanju, ki jih navaja spomenica Jugoslovanskega profesorjskega društva. Iz ministrove razlage so člani glavne uprave dobili vtis, da bo v kratkem ustrezno raznim željam srednješolskih profesorjev in da ima minister dobro voljo, da profesorjem ugodí.

Jugoslovanski olimpijski odbor

Belgrad, 28. oktobra. AA. Z razveljavitvenjem občnega zbora Jugoslovanskega olimpijskega odbora z dne 24. oktobra 1936 v Zagrebu je Jugoslovanski olimpijski odbor prenehal delovati in tako je šlo leto dni v izgubo pri pripravi jugoslovanskih športnikov za 12. olimpijado. Da začasno reši krizo jugoslovanskega olimpijskega odbora, je minister za telesno vzgojo izdal danes odlok, ki omogoča, da lahko Jugoslovanski olimpijski odbor takoj nadaljuje svoje delovanje.

Novi francoski poslanik

Belgrad, 28. okt. m. Jutri prišpe z ekspresnim vlakom v Belgrad novi francoski poslanik Brigere. Na železniški postaji mu pripravljata tukajšnja francoska kolonija prisrčen sprejem. V imenu predsednika vlade ga bo na postaji pozdravil šef protokola zunanjega ministrstva.

Banovinski uslužbenci

Belgrad, 28. oktobra. m. V okviru proslav kumanovske bitke, ki se bodo pričele te dni v Skoplju, bo tudi kongres delegatov Društva banovinskih uslužbencev iz vseh banovin. Na dnevnem redu bo povzritev delovanja tega društva, ki bo imelo predvsem namen, da prične s delom za službeno pragmatiko za banovinsko uslužbenstvo. Kongres se bo nadalje bavil z bolniškim in pokojninskim zavarovanjem. Razpravljali bodo tudi o vprašanju regulacije uradnih prejemkov s posebnim ozirom na doklade za žene in otroke. Govorili bodo tudi o tem, da se banovinski cestarji pritegnejo v strokovno društvo in da se tudi njim primerno zvišajo uradni prejemki, ki so jim bili od leta 1931 znižani za 15%. Slovensko banovinsko uslužbenstvo zastopa višji računski inspektor Jože Pirc, predsednik Društva banovinskih uslužbencev, ki je danes v raznih resorih posredoval tudi v zadevi ureditve službenih razmer banovinskih uslužbencev in cestarjev dravske banovine.

Razpisano mesto zdravnika

Razpisano je mesto šefa dermatološkega-venereološkega oddelka banovinske bolnišnice v Mariboru, odnosno vršilca dolžnosti šefa oddelka. Prosilci morajo imeti pogoje po § 20. zakona o bolnišnicah za šefa oddelka, primarija ali vsaj za asistenta. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 10. novembra 1937.

Dovolj udeležencev tečaja za vlakovodje

Belgrad, 28. oktobra. AA. Glavno ravnateljstvo državnih železnic sporoča, da ne sprejema več prošenj za tečaj vlakovodij, ker je izbira in sprejem kandidatov že končan in se je tečaj že začel.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. okt. m. Slovenska umetnika Franc Gorše in Tine Kos, ki sta dobila pri natečaju okrasitve skupščinske notranjosti z umetniškimi kipi in slikami večja naročila, sta pripeljala svoje umetniške izdelke v Belgrad ter sta jih postavila na določene prostore. Kosov Kocelj je postavljen v veliki avli, Goršetova kipa Poljedelstvo in Industrija pa v veliki sprejemni dvorani.

Osebnosti vesti

Belgrad, 28. oktobra. m. V ljubljanskem gledališču je napredoval za upravnika III./I. Oton Zupančič, dosedanjí upravnik III./I.

Na rudarskem glavarstvu v Ljubljani je napredoval za višjega rudarskega pristava VII. skupine ing. Lojze Zupančič, rudarski pristav VIII. skup.

Upokojena sta Franjo Mašera, profesor I. realne gimnazije v Ljubljani in Alfonz Vales, profesor na klasični gimnaziji v Mariboru.

Napredovali so: za poštnohranilnično uradnika VIII. skup. Milena Matjan pri podružnici PH v Ljubljani, za računovodjo VIII. skup. pri podružnici PH v Ljubljani Daniel Ambrožič in Anica Porekar, za računovodjo IX. skup. Berta Valand, Iva Gruđen, Vera Habe pri podružnici PH v Ljubljani.

Samomor v jetnišnici

Ljubljana, 28. oktobra. Danes okrog 13 je bila obveščena uprava policije, da se je v zaporih okrognega sodišča obesil kaznjeneec. Na lice mesta se je podala policijska komisija, dr. Lužar in dežurni uradnik Kette, ki je ugotovila, da je nastopila smrt v celici št. 111 radi obešenja. Obesil se je kleparski pomočnik Marjan Škukat, rojen 8. septembra 1913 v Trstu, samski. Škukat je 27. l. m. prestal dvomesečno zaporno kazen, prišla pa je nova prijava tatvine nekega kolega in so osumljenega Škukata kar obdržali v zaporu. To ga je tako dirnilo, da se je obesil in sicer s hlačenim pasom na cev centralne kurjave. Truplo pokojnika je bilo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Po španskih bojiščih

Salamanca, 28. okt. b. Nacionalistično poročilo je zelo kratko. Asturski milicniki se še vedno vdajajo. Najprej jih bodo odposlali v koncentracijska taborišča, potem pa se bodo morali vrniti na svoje delo v tovarnah in rudokopih. Število republikanskih milicnikov, ki so se vdali nacionalističnim oblastvom v Asturiji, je sredi doseglo 22.000.

V Madridu popoln nered

Po vestih iz Madrida tam vedno bolj raste nervoznost in panika. Včerajšnje uradno demantiranje generala Miaje o borbah in neredih na mestnih ulicah se ne potrjuje. Stvarno je prišlo v mesto do neredov, ko so nacionalistična letala vrgla na mesto na sto tisoče letakov, v katerih javljajo, da je Gijon padel in da sedaj na vrsti Madrid. Če se mesto ne vda v najkrajšem času, se bo pričelo sistematično rušenje mesta. Med civilnim prebivalstvom se je zato pojavila zmeda in so mnogi skušali pobegniti na nacionalistično stran na onih odsekih fronte, ki so slabše zaščitene. Prav tako je skušalo pobegniti nekoliko čet milicnikov v polni vojni opremi, pa so jih po kratki borbi ustavile čete mednarodne brigade. V nekaterih delih mesta

je imela policija mnogo posla, da je razgnala množice meščanov, ki so zahtevali, da se boji ustavi. Mnogo ljudi je bilo aretiranih, glavne kolovodje pa so takoj ustrelili. Oblasti so odredile evakuacijo in s silo praznile razne dele mesta, vendar s slabim uspehom, ker so se ljudje takoj zopet vračali domov. General Miaja nima na razpolago toliko vojakov, da bi mogel izvršiti evakuacijo, kakor bi bilo treba. Zato je nastal še večji nered.

Mallorca — središče Francove mornarice

Salamanca, 28. oktobra. c. Nocoj je bilo objavljeno, da je odslej Mallorca glavno pristanišče nacionalističnega brodograja. Nacionalistično brodograjsko s tega otoka organiziralo blokado španske obale od francoske meje do Almerije. Ker fronte na severu Španije ni več, so španske nacionalistične vojne ladje že na poti na Mallorca. Poveljnik nacionalističnega brodograja bo admiral Fernandez. Nacionalistično brodograjsko šteje sedaj 35 enot, med temi 4 križarke modernega in velikih tipa.

Zborovanje Kmetijske zbornice

Ljubljana, 28. oktobra.

Danes ob 10 dopoldne je bila v dvorani mestnega magistrata druga seja novoustanovljene in novoizvoljene Kmetijske zbornice za našo banovino. Seje so se udeležili prav vsi svetniki zbornice razen enega, gospoda bana in banako upravo je zastopal g. dr. Dolinar. Sejo je vodil predsednik g. Martin Steblovnik, ki je pojasnil, da je bil poslan osnutek pravil oziroma statuta Kmetijske zbornice vsem svetnikom v pregled. Mnogi svetniki so poslali razne spremenišne predloge. Dr. Lavrič je nato tolmačil obsežna pravila, ki so bila vsa soglasno sprejeta. Le v posameznih točkah so nekateri svetniki želeli spremembe.

Obširna pravila določajo predvsem, da je področje Kmetijske zbornice dravska banovina, osnovni jezik zbornice slovenski, zbornica javnopravna ustanova, ki se bo upravljala po načelih samouprave. Naloge zbornice bodo: proučevati kmetijska vprašanja, dajati nasvete oblastem in posameznikom, sodelovati pri zakonskih načrtih, zbirati statistične in druge podatke, ustanavljati in sodelovati pri raznih kmetijskih napravah, oddajati svetovalna mnenja, prirejati ankete kmetovalcev, sodelovati z drugimi zbornicami. Člani zbornice so posestniki kmetijskih in gozdnih posestev, dalje pa zakupniki in uživalci teh posestev, če se sami prijavijo. Važne so zlasti določbe, po katerih se osnujejo pri Kmetijski zbornici stalni odbori, in sicer za polje-

delstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, za živinorejo, pašništvo, mlekarstvo, higieno živine, za gozdarstvo, za vinogradništvo, za kmetijsko trgovinsko politiko, za pravna, finančna, davčna, carinska in prometna vprašanja, za kmetijsko organizacijo, zadružništvo, kmetijsko vzgajanje in vaško higieno. Osnuje se zbornični urad, ki ga vodi glavni tajnik. Konceptni uradniki bodo morali imeti fakultetno izobrazbo, bodisi pravno, bodisi strokovno. Pri vseh mestih, ki jih bo zbornica oddajala, bodo imeli prednost otroci kmetijskega stanu. Zbornica mora imeti plenarne seje najmanj štirikrat na leto. Mandat zborničnih svetnikov traja šest let, vendar pa jih je po treh letih polovica izžrebana ter bodo razpisane za to polovico nove volitve. Dohodki zbornice bodo dohodki lastne imovine, dohodki lastnih naprav, dohodki od zborničnih pristojbin ter drugi dohodki. Zbornica mora predpisati doklado na dohodek od zemljišč svojih članov, odnosno na pridobitino. Doklada ne sme znašati več kot 5%. Proračun mora odobriti zbornični svet in pa ban. Enako tudi prekoračenje proračuna. Predsedstvo ima pravico virimiranja.

Ko so bila pravila sprejeta, je predsednik gospod Steblovnik sporočil, da je gospod ban obljubil zaradi hitrejšega poslovanja, da bo pravila takoj odobril. Pravila bodo tiskana. Predsednik je nato zaključil sejo ter odredil novo sejo za jutri ob 10. Na dnevnem redu bo konstituiranje odborov in, ako bo čas dopuščal, tudi obravnava o proračunu.

Prof. Ivan Mercina Ob biserni poroki

V četrtek, 21. oktobra sta v Gorici na tihem obhajala biserno poroko g. svetnik Ivan Mercina, profesor v p. v Gorici in soproga gospa Terezija, rojena Kolaric, oba v 87. letu. Pred 60 leti ju je poročil v Sovodnjah pri Gorici ženinov stric, vikar Jurij Mercina. Jubilarita moramo prištevati med kulturne delavce na Goriškem. 43 let je bil učitelj oziroma voditelj na deški vadnici. Obenem je poučeval na učiteljski petje in klavir, več let tudi druge predmete. Razen tega je učil petje v malem semenišču, na realki, na gimnaziji in je bil 25 let pevovodja v »Čitalnici«. Izdal je pesmarico za šolarje s 126 napevi, med katerimi je 89 njegovih. Posebne zasluge si je pridobil slavljence za zvonoslovje. V tem je naš prvi strokovnjak. Pisal je o tem nebroj člankov v razne liste, — še letos, — pisal nšteta pisma in dajal osebno nasvete. Njegov sloves je segal preko mej. Izdal je »Zvonoznanstvo« in »Slovenskega pritrkovalca«. Knezošof dr. Sedej ga je imenoval za kolavdatorja zvonov v nadškofiji. 60 let mu zvesto stoji ob strani kot požrtvovalna žena in dobra mati, njegova blaga gospa soproga, ki je znana, da ima za ubogo usmiljeno srce in dobre roke. — Rojstna fara Goče nad Vipavo ni smela prezreti tega tako redkega jubileja svojega odličnega rojaka in dobrotnika, ki nima samo izrednih zaslug za njene zvonove, ampak je še drugače pokazal dobrotno roko za rojstno župnijo. Zato so mu na predvečer krasni goški zvonovi in sosedni na Erzelju peli čast in zahvalo kot prvobranitelju lepih zvonov. Zvonili so goški — zvonili — umetniški — eno uro poleg starih melodij tudi melodije, ki jih je zložil g. jubilar. V četrtek ob 6. je bila obilni udeležbi faranov zahvalna služba božja, med katero je domači zbor krasno pel. Župnik je imel govor, v katerem je orisal odličnega rojaka. Ob triletni na 6 so mogočni zvonovi vabili farane k redki slovesnosti, po melodiji zloženi od slavljence. Vsemočutni Bog naj ohrani njega in njegovo zvesto družico v čvrstem zdravju do skrajnih mej življenja!

Legija koroških borcev

V obmejni Mežici je bil te dni ustanovni občni zbor krajevene organizacije Legije koroških borcev. Teža važnega zbora so se udeležili polnoštevilno vsi nekdanji borci iz Mežice in Črne. Zbor je potekel v znamenju pristranskega tovarštva med nekdanjimi vojnimi tovariši, ki so z velikim zanimanjem sledili poročilu poveljnika Legije, ki jim je orisal vsa pripravljala dela za ustanovitev krajevene postojanke. Glavno poročilo je podal podpredsednik Legije tov. Marušič iz Ljubljane. Po vestranskem razgovoru o perečih zadevah, ki se ne tičejo samo naše organizacije, ampak vsega našega naroda, so izvolili odbor s tov. I. Veselkom na čelu. Z željo, da bi započeto delo rodilo tudi lepe uspehe, je bil zbor zaključen.

Leti dan je bil članski sestanek bivših borcev za našo severno mejo v Polhovem Gradcu, kateremu je prisostvovala delegacija glav. odbora iz Ljubljane. Na sestanku je poročal o namenu Legije njen podpredsednik Šefman, nakar so poročali še ostali člani glavnega odbora. Sestanka se je udeležilo lepo število bivših borcev, ki so pripravljali, da ustanove tudi v Polhovem Gradcu močno postojanko Legije.

V nedeljo, dne 31. oktobra pa bo v Slovenj-gradu ustanovni občni zbor Legije koroških borcev, krajevene organizacije s sedežem v Slovenj-gradu. Zbor bo ob 14. v prostorih Narodnega doma. Vabimo prav lepo, da se vsi nekdanji borci naše severne meje udeležijo tega zbora.

Smrtna nesreča vzornega moža

Poljane, 27. oktobra.

Danes mo položili k zadnjemu počitku tukajšnjega posestnika Franca Varla. V ponedeljek, kakor je »Slovenec« že poročal, ga je ob pol 2 popoldne sredi Visoškega planca do smrti povozil avtobus, ko se je Varl vračal s kolezom iz Škofje Loke. Nesrečo si razlagamo na ta način: Vozil je s kolezom po levi polovici ceste. Ko pa je zaslišal, da prihaja za njim avto, je krenil na pravilno desno stran; toda bilo je že prepozno. Avtobus ga je očividno hotel prehiteti na desni strani in tako se je zgodilo, da je bil povozen v desnem cestnem jarku. Na nikogar ne zvrčamo krivde. Oba sta hotela, da se nesreči izogneta, pa se je kljub temu zgodila. Sicer pa ima zadevo oblast, ki se je o nesreči na licu mesta informirala in bo še priče zaslišala.

Rajni Franc Varl je bil delaven in zelo sposoben član sedanje občinske uprave. Bil je neumorno skrben za svojo družino, pa tudi požrtvovalen za skupne, občinske zadeve. Na dan občinskih volitev letos, dne 6. junija, je šel na volišče za našo častno zmago, čeprav ga je tiste dni bolečina v kolenu hudo ovirala, da sicer ni mogel noge rabiti.

Bil je izredno sposoben in delaven član našega gledališkega odra in vselej smo občudovali njegov igralski talent. Kakor v slovo nam je pri zadnji naši prireditvi »Gobavi vitez« podal vlogo duhovnega očeta in vzgojitelja o. Leopolda tako doživelo

in prepričano, da smo kar uživali lepoto žive vere in iskrene bogoudanosti.

In ko smo govorili o potrebi novega Prosvetnega doma, je bila njegova bodrilna beseda: »Pogumno je treba začeti in ne odnehati, pa bomo imeli dom brez posebnih težav.«

Predvsem pa je bil dober družinski oče. Sam skromen pa delaven kot čebelnica, da bo le družina srečna in preskrbljena. Kjer je Varl prijel za delo, se je poznalo za dva. Vedno moder in previden, pa vedrega čela. S šaljivo kropsko besedo (rodil se je v Kropi leta 1885) in na svojo vdanostjo v božjo voljo, je znal prenesti tudi žalitev in nezgodo.

Zato pa smo ga tem bolj spoštovali in ljubili, čim bolj smo ga poznali. In ko smo ga spremlili na zadnji poti, se je ob odprtem grobu poslovil od njega v imenu občine naš župan g. Ivan Debeljak ob navzočnosti občinskega odbora, pa tudi gospod župnik kot predsednik Prosvetnega društva. Zdrženi moški zbor našega in tratarskega Prosvetnega društva pa mu je zapel tri žalostinke.

Bog naj tolaži njegovo žalostno družino, nam pa pomaga pri odgovornem delu za občino in prosveto.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

K. Skulj:

Župniku A. Medvedu v spomin

Močno je udaril Tvoj mrtvaški zvon, da se je ves o Tvojem slovesu od nas tako hitro raznesla in potrla toliko sre! Ze 10 let je minilo, kar si zapustil Kostel in vendar je ljudstvo te dni tako žalovalo, kot da si bil do zadnjega med njimi! Ko si šel zdrav od njih, niso mogli Kostevec verjeti, da je žal le rešnica, česar niso mogli dometi, niso mogli verjeti. Tako se naveže slovensko ljudstvo na svojega duhovnika, tako se zraste z njim, da je ločitev skoraj nekaj neverjetnega. Znal si pač pritegniti obkoljske pokrajine nase kot malokdo pred Teboj in nikdo ne doslej za Teboj. Nisi ljudstvu bil le duhovnik v cerkvi, marveč domači prijatelj povsod. Ljudje so imeli v Tebi, svojem župniku, modrega svetovaleca v vseh zadevah, ne izvemših zdravstvenih zase in celo za družino, saj študij rož mu je odpiral pogled tudi v njihovo zdravilno moč. Kako se je znal živeti v milje Banica-krošnjarja, s katerimi je bil ozko zvezan, tudi ko so bili po Češkem in drugih državah. »Banjski gapse« je bil med prvimi, ko so se ti poslavljali, med prvimi, ko so se vračali domov. Njegova skrb zanje jih ni pustila brez pisma in pozdravov. In kako ne! Z vsakim prijazen, postrežljiv in uslužen kot lastni oče mnogokrat ne! Včasih se je kak Banje vrnil s sorodstvom domov — ni vedel kam, pa je vsej družbi za prvo silo gospod župnik poslal v župnišču. Na Krkovec si je pri Martinu nabral cigar polne žepe, pa je težko kaj domov prinesel, preveč je bilo prijateljev, večasih se premalo cigar! Imel je v značaju ono potezo, ki je tako redka, da je znal k sebi pritegniti tudi ljudi duhovniku

nasprotnega mišljenja in jih v marsičem razorožil.

Bil je praktičen razum, ki ni vsega pograbil, kar mu je vrgel čas, marveč zbiral in oblikoval, da je bilo za njegovo uporabo. In tak mož je potreben koščku Slovenije, ki ima značaj straže med nemško-kočevskim življenjem in hrvaškim ozemljem. Zadržal vas na Kočevskem je na pragu njegove bivše župnije Banja Loka in nekaj kilometrov od druge strani župnije pa Hrvaška. Tako je v Banja-Loki izvršen prehod iz Kočevske na čisto slovensko zemljo in so obenem že znaki onstran Kolpe živčnega hrvaštva. Pokojnik se je zavedal tega položaja, zato je kaj spretno držal svoj pravec, ki je vedno ustrezal čisto slovenski narodni orientaciji. Kočevcem prijazen kot oesed, Hrvatom bratsko vdan, a vedno živo zavedajoč se, da je sin Slovenije. Vzgal je v tem duhu 22 let ta košček slovenskega obrobja, ki ostaja do danes nedotaknjen od Kočevjarjev in nedotaknjen od Hrvatov. V tem se je kazal značaj gosp. Medveda kremenit in dosleden. Pa zopet ni mogel skriti v sebi mehkega Dolenca, ki ga je postavil v te kraje takega, kakršen je — mehak, prijazen in čudovito gostoljuben. Njegov dom-župnišče je danes premmnogim gostom v naj lepšem spominu, saj je bil njegov gospodar gostoljuben kot kak boljar, četudi smo vedeli, da je revež med reveži. »Kod pa vendar hošiš, draga duša, da te toliko časa ni bilo, to je bil njegov pozdrav z obrazom, ki ni lagal, brez hlimbe, brez zabrinutosti!« Glej, da se spet kmalu oglasiš, to je bilo za slovo. Pa njegova sestra Marta-Franca: »Ne zamerite, če ni bilo kaj prav — pa kmalu se spet oglasiš, ko je postregla, kar je hiša premo-gla. Ko so dunajski inženjerji trasirali železniško progo Kočevje—Brod Moravice, so dobili gostoljubno stredo pri gospodu župniku, izražajoč se o

njem kot slovenskem duhovniku kar najbolj laeska-

vo. Banja Loka in Fara se smatrala kot nekaj corpus separatum Slovenije, ker sta ločeni od slovenskih pokrajin onstran Kočevja po nemško-kočevskih naselbinah od Dolge vasi do Mrave, zato govore Kosteveci (nazvani po znanem gradu Kostel ob Kolpi), da gredo na »Kranjsko«, če jih nee pot v Ribnico. Gospod župnik Medved je sprejemal take »Kranjce« se s posebno slovesnostjo, da je tudi na ta način utrjeval domačo kostevsko zavtomonijo! Kot svojega so Te, gospod župnik, imeli Kosteveci, živčeli na tej revni zemlji, ki je tako siromašna, da je v vsej župniji komaj eden, ki se s kmetijo vsaj v malem preživljava, pa je toliko bolj bogata na ljubezni in vdanosti! Kot je šent-jurski zvon trgal srca njegovih sedanjih župljanov, tako se je iz banjskega stolpa zgrinjal črni pajčolan in ovil v globoko žalost njegovo nekdanjo Banjo loko!

Rad bi Ti bil stresel v Tvojo jamo vsaj pest banjaloske prsti, da bi Te tudi ta povzila, kot si se tudi Ti 22 let duhovno in telesno v trudu in večkrat v zapuščenosti povzival za kostevsko zemljo in nje rod! Pa naj Te toli bolj njihove duše priporočajo Vsegaomogočnemu za večno plačilo. Mehak, ljubecni — pa vendar tudi krepak, nezprosen Slovenec si bil — kako nam je žal za Te!

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

Če Vas nespečnost in živ-
šan krvni tlak svarila,
ledaj pijte brezpogojno

KAVO HAG

† Dr. Franci Verbic

Ljubljana, 28. oktobra.

Najmlajša zdravniška generacija pri nas nima sreče. Poleg tega, da se bori s hudimi težavami za svojo obetlo, kosi tudi smrt neusmiljeno po njenih vrstah. Tako je zatisnil za vedno oči danes ob pol 5 zjutraj mladi zdravnik dr. Franci Verbic, ki je služboval poldrugo leto v celjski bolnišnici. Pokojnik je bil po rodu Ljubljčan, sin umrlega profesorja Franca

Verbica. Z bratom Pavlom sta izgubila starše že v zgodnji mladosti ter se oba s pridnim študijem in s pomočjo očetovih prijateljev posvetila akademskim poklicem. Po dokončani gimnaziji v Ljubljani, kjer je zaključil svoj študij z odličnim uspehom, se je vpisal pokojni Franci leta 1928 na medicinsko fakulteto v Ljubljani. Za tem je študiral en semester na Dunaju, svoje medicinske študije pa je zaključil na medicinski fakulteti v Graecu, kjer je prejel doktorsko diplomu. Že v gimnaziji je bil Franci ves čas priden sodelavec v naših katoliških dijaških organizacijah, za časa akademskega študija pa je bil član in tudi funkcionar akademskega društva »Danice«, sedaj pa član katoliškega akademskega starestinstva. Po dokončanih študijah, ki jih je dovršil v najkrajšem času, je odslužil kadroški rok in nato voloniral eno leto v ljubljanski bolnišnici. Pred poldrugim letom je dobil službo v celjski bolnišnici, odkoder ga je zahrbtna bolezen potegnila v prerani grob.

Pokojni Franci je bil vsem svojim številnim prijateljem in sošolcem drag kot dober tovariš in zvest prijatelj. Njegova dobrosrčna narava si je osvojila vsakogar, ki je bil z njim v družbi. Za časa študija v tujini je kot dober pevec vedno držal skupaj družbo slovenskih akademikov. Mnogi se ga spominjajo kot požrtvovalnega prijatelja, ki je marsikomu od tovarišev prikočil na pomoč. Poleg strokovnega študija, kateremu je posvetil vse svoje moči, in poklica, ob katerem se je takorekto izčrpal, ni poznal druge zabave kakor gore. Naše planine so mu bile edino razvedrilo za časa študija in tudi sedaj. V prejšnjih letih je preplezal marsikatero steno in celo nekaj prvenstvenih tur je napravil s svojo plezalsko tovarišijo.

Kljub temu, da je že v štiriindvajsetem letu postal zdravnik, je gledal v svojem poklicu odgovorno službo, katere ni izvrševal le kot službeno dolžnost, ampak kot odgovornost polno žrtvovanje v dobro bližnjega. Za njegova požrtvovalnost in nesebična ljubezen do bolnikov je najbrž tudi vzrok njegove prerane smrti. Že pred tremi tedni je zbolel in vročina ga je opozarjala na to, da bolezen ni lahka. Kljub temu je vztrajal na svojem oddelku v celjski bolnišnici, kjer je trenutno primanjkovalo zdravnikov. Tako je vlek el deset dni in upal, da bo bolezen prešla. Vendar se mu je stanje slabšalo in s skrajnim naporom volje je ostal pokoncu. Zadnjo noč, preden je obležal, je opravil dolgotrajno in mučno operacijo, ki se je vlekla do ranega jutra. Z 38° vročine je slopil k operacijski mizi, od katere se je zgrudil s 40° vročine v posteljo. Ker ni bilo mogoče ugotoviti bolezni, ki ga je tako hudo napadla, so ga prepeljali v Leonišče v Ljubljano, kjer je še ležal dober teden dni. Njegovo stanje se je slabšalo iz dneva v dan in po težkem trpljenju je, previden s tolažili svete vere, davi v Bogu zaspal.

Mladi žrtvi zdravniškega poklica, ki je s 27 leti omahnila v grob, ohranimo najlepši spomin in molimo za pokoj njegove duše. Vsem pa, ki jih je smrt dragega Francita hudo zadela, naše iskreno sožalje.

Pogreb blagega pokojnika bo v soboto ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Propaganda za nemške čipke

Nemški časopisi razvijajo v zadnjem času zelo živahno propagando za nemške čipke in javnost zelo podpira to akcijo. Največjo propagando pa dela modni časopis »Frauenfleiss«, ki je prinesel tudi že vzorce naših del. Ker pa je članek v zadnji številki omenjenega lista tudi zelo važen za naše razmere, naj ga objavimo še mi.

»K dolžnosti povzdiga in napredka nemške delavnosti spadajo pred vsem ročno kleklane čipke iz Rudogorja in Bavarskega lesa. Tovarnarji, ki imajo dosti zanimanja za obstoj kleklarskega domačega obrta, pošiljajo že davno naročila marljivim čipkaricam v oddaljene vasi. Samo na ta način je bilo mogoče ohraniti to lepo umetnost v korist ljudstva tudi v najtežjih časih. Danes so na trgu najmoderneše čipke, obratniki, veliki in mali tableti v nepretranih cenah. Sicer se že desetletja izdelujejo v velikih množinah strojne čipke, vendar moramo posvetiti mnogo več zanimanja ročno kleklanim čipkam. Pri izbiri nam bo v pomoč zaščitni znak kleklanih izdelkov, izdan od nemškega zaščitnega urada. Pri vsem nakupu potrjuje zaščitni znak pristnost ročnega izdelka. Posebno praktični so nakupi kleklanih izdelkov za božič. Ali ne dobi kleklana čipka z zaščitnim znakom kot darilo dvojno vrednost? V kratkem bodo razstavile prodajalne za božični nakup čipke z zaščitnim znakom. Treba je paziti pri nakupu in vprašati po izdelku z zaščitnim znakom.«

K temu pripominjamo, da je tudi pri nas že od spomladu vpeljan zaščitni znak za kvaliteto ročno delo na Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani. Znakma je najboljši dokaz za kvaliteto delo in prvovrsten material. Zato naj se tudi pri nas zahteva izdelke z zaščitnim znakom. Prav tako je sedaj skrajni čas za božična naročila. Če že posnemamo Nemčijo v marsičem, jo posnemajmo še pri propagandi in nakupu domačih izdelkov.

Drobne domače

Oglase za nedeljsko izdajo „Slovenca“

ki je obenem prazniška z zelo pomnoženo naklado, sprejemamo še do sobote jutraj. Posebno nujne objave in osmrtnice pa moramo sprejeti še do 5. ure zvečer.

Koledar

Petek, 29. oktobra: Narcis, škof; Ida, devica; Donat, spoznavalec.

Novi grobovi

† V Trstu je umrla v 74. letu starosti gospa Virginija Furlan roj. Šivic, vdova po višjem računskem svetniku. Pokopali so jo v Trstu.

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Franja Fajdiga, stara 76 let. Pokopali jo bodo v petek ob 2 popoldne.

Naj ima eveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Pedagoški glasbeni izpit je na zagrebški glasbeni akademiji opravila z odličnim uspehom gđna. Majda Lovšćetova, hčerka prof. Antona in dobroznane naše pevke Pavle Lovšćetove iz Ljubljane. Mlada pevka, ki je za časa svojega študija v Zagrebu večkrat z najlepšim uspehom nastopala na koncertu, kakor v operi in radiu, je prva Slovenka, ki je na naši najvišji glasbeni šoli tako odlično absolvirala umetniški in pedagoški oddelek.

— Iz poštne službe. Namesto umrlega g. dr. Lamuta je imenovan za šefa splošnega oddelka pri poštne ravnateljstvu v Ljubljani svetnik g. J. Stukelj.

Pravilno nego kože

Vam pokaže brezplačno 2., 3. in 4. novembra asistentka Elise Bock, London. Prijave v Parfumeriji „Venus“, Ljubljana. Cene Bock preparatov globoko znižane!

— Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje mesto izredne profesure za predmet: Tehnična dinamika kalorij in drugih strojev na tehniški fakulteti. Prošnje je vložiti najkasneje do 9. decembra t. l. na rektoratu gornje univerze.

— Slovenska šolska matrica vabi svoje člane in druge interese, da se naroče na knjige, ki izidejo za l. 1937. Matrica bo izdala kot običajno Pedagoški Zbornik, ki bo prinesel bogato, obsežno in aktualno gradivo. Zbornik ne bo zanimal samo praktičnega učitelja, temveč vsakogar, ki ima smisel za pedagoška vprašanja naše dobe. Kot druga knjiga izide nadaljevanje Geografije Evrope, ki jo bo napisal doc. dr. Valter Bohinec, znani geografski strokovnjak in pisec srednjšolskih geografskih knjig. Ta knjiga pretekle leto ni izšla, ker je bil avtor prezaopten. — Kot tretja knjiga pa izide II. zvezek »Pedagoškega priročnika«. Mešč. šol. učitelj g. Albert Zerjav bo napisal zelo temeljito »Metodiko zgodovinskega pouka«. Knjiga temelji na najnovejših mladinsko-slovenskih in pedagoških spoznanjih. Ker je pedagoško usmerjenemu in ustvarjajočemu človeku nemogoče živeti brez dobre pedagoške literature, zato je odbor Slov. Šol. Matice prepričan, da bodo naročili te knjige vsi, ki jim je pri srcu slovensko pedagoško snovanje. V upanju, da se bo število naročnikov dvignilo, je pripravil odbor še eventualno četrto knjigo, ki jo bi napisal g. Drago Cvetko, in sicer: »Problem občne muzikalne vzgoje«. Ta knjiga bi izšla samo pod pogojem, da dosežemo čez 2500 naročnikov. Gg. učitelji in učiteljice naj se naročijo kot do sedaj pri gg. poverjenikih SSM, drugi pa naj pošljejo naročila na naslov: Slovenska šolska matrica, Ljubljana, Komenskega ulica (šola na Ledini). Naročnina znaša 30 din na leto, kar je za tri odnosno štiri obsežne knjige zelo nizka vsota. Ker bi odbor rad izdal knjige do Božiča, naj se naročniki javijo vsaj do konca novembra. — Odbor SSM.

Ne zamudite si preskrbeti Lutz-peči, tovarna Ljubljana VII.

— Letni semenj v Kranju. Prihodnji tork bi moral biti v Kranju letni semenj. Ker pa je tega dne praznik vernih duš, bo v smislu določil tržnega reda semenj šele prihodnji ponedeljek, to je 8. novembra 1937, na kar se zlasti opozarjajo tuji sejmarji in okoličani. Pač pa je na vernih duš dan navaden tržni dan.

— S samokresom ga je ustrelil v usta! Na sladki gori pri Šmarju pri Jelšah se je zgodila strašna nesreča. V tork zvečer so šli vasovat trije fantje v Sotesko. Med njimi je bil tudi 26 letni posestnik Voduček. Ko so prišli k oknu in klicali dekle, je nenadoma ustrelil neki železniški delavec s samokresom Vodučka Ivana. Kropla mu je zelo pokodovala usta, da revež ne more niti govoriti. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

— Huda nesreča kmeta pri delu. Včeraj okoli polne se je pripetila v Butajnovi huda nesreča. 33 letni kmečki posestnik Janez Krek je delal s samokresom. Po nesreči mu je zašla desna roka pod nože slamoreznice, ki so mu odtrgali dlan in štiri prste. Krek je izgubil tudi mnogo krvi. Pripeljali so ga najprej v Polhov Gradec, od koder so poklicali iz Ljubljane reševalni avto, ki je nesrečnega kmeta prepeljal v bolnišnico v Ljubljani.

— Prirediteljem letošnjega Miklavža sporočamo, da je v tisku dr. Gržinčičeva opereta »Miklavž prihaja«, ki je žela zadnja leta po salezijanskih odrih velike uspehe. Cena partituri bo 50 dinarjev. Naroča se v Salezijanskem zavodu na Rakovniku v Ljubljani.

— Vreme. Jugoslavija: Jasno in lepo vreme po vsej kraljevini z jutranjo meglo v dolinah. Na skrajnem Primorju je prevladovala oblačnost z jutranjo meglo. Toplota brez velikih sprememb. Minimalna Zaječar 4, maksimalna Mostar 29. — Napoved za danes: Na Primorju in v zahodnih krajih se bo oblačnost povečala ter bo tudi nekoliko deževalo. Jasno na vzhodni polovici z jutranjo meglo. Toplota bo ostala visoka.

— Naše babice so polagale v omare za perilo lavendeljeve liste, da bi perilo dobilo prijeten duh in da ne bi imelo duha po milu. To odišavljenje perila je bilo tudi res potrebno, ker so tedaj doma izdelovali milo, in smov iz katerega so ga izdelovali ni imela ravno najboljšega duha, od katerega je perilo res imelo duha po milu. Tekom časa je postal kuhanje mila obrt, in strokovno izvežbani obrtniki so prinesli v promet milo mnogo boljše kvalitete. Danes obstojajo že velike tovarne, katere imajo znanstvene laboratorije in proizvede mila in se nahajajo v rokah znanstveno izobraženih oseb. Pri uporabi teh proizvodov ni potrebno

umetno odstranjevati duha po milu, ker že milo samo po sebi širi jako ugoden svež duh. To izvrstno svojstvo ima n. pr. Albus terpenin milo, katero je povsod poznano.

Možje in mladeniči ljubljanski!

Nedelja 31. oktobra je naš dan!
Proslavili bomo vzvišeni praznik

Kristusa Kralja

po tem-le sporedu:

Zjutraj se udeležimo sv. obhajila v domačih cerkvah, zvečer ob šestih pa

skupne pobožnosti v stolnici,

h kateri imajo dostop samo možje in mladeniči brez razlike stanu.

Pred izpostavljenim Najsvetejšim bo najprej govor, nato kratka tiha adoracija in končno slovesne litanijske presvetege Srca Jezusovega.

Pridite, molimo!

Ljubljana

dne 29. oktobra 1937.

Gledališče

Drama: Petek, 29. oktobra: Ob 15. Julij Cezar. Dijaska predstava. Globoko znižane cene od 14—2 din. — Sobota, 30. oktobra: Taretkina smrt. Red B. — Nedelja, 31. oktobra: Ob 15. Matura. Izven. Cene od 20 din navzdol. — Ob 20. Beraška opera. Izven. Cene od 22 din navzdol.

Opera: Petek, 29. oktobra: Zaprt. — Sobota, 30. oktobra: Ero z onega sveta. Izven. Gostovanje basista belgajske opere g. Milorada Jovanovića. Cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 31. oktobra: Ob 15. Pod to goro zeleno. Izven. Cene od 24 din navzdol. — Ob 20. Prodana nevesta. Izven. Gostovanje g. J. Križaja. Cene od 30 din navzdol.

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo »Ljubljana«-mesto. Vabimo vse svoje člane, članice in mlade na komemoracijo za pokojnim vladiko dr. Antonom Bon. Jegličem in narodnim mučenikom Rudolfom Dolnarjem, ki bo drevi ob 8. uri v dvorani Akademškega doma na Miklošičevi cesti. Vabimo tudi vse prijatelje društva.

»Sleherneki« se imenuje misterij, ki ga bodo rokodelski igralci uprizorili v soboto ob pol 9 zvečer, v nedeljo in ponedeljek ob 8 na popolnoma prenovljenem in preurejenem odru v Rokodelskem domu. Ker je igra tako lepa, tako globoko v srce segajoča in ker je upati, da bodo igralci — kakor vedno, tako tudi sedaj — svoje vloge prav dobro rešili, zato je pričakovati velikega obiska. Zaradi tega naj vsak poskrbi pravočasno za vstopnico v predprodaji v soboto popoldne od 4 naprej, v nedeljo in ponedeljek pa od 10 do 12 popoldne v pisarni Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

Nocojšnji koncert Mozartovega komorn. kvarteta iz Salzburga se začne točno ob 20. v mali filharmonični dvorani. Na ta koncert opozarjamo vse prijatelje komorne glasbe. — Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

»Glasbena akademija« opozarja vse svoje članstvo in abonente na koncert »Ljubljanskega godalnega kvarteta«, katerega tvorijo gg. profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stanič (II. violina), V. Sušteršič (viola) in G. Müller (čelo). Na izbranim sporedu so skladbe Haydna, Ravela in Dvoraka, ki predstavljajo bisere svetovne kvartetne literature. Koncert bo 5. novembra t. l. v frančiškanski dvorani. Vstopnice so v predprodaji v pasaji frančiškanskega konvikta.

Sestanki

Fantovski odsek v Trnovem je pričel z redno telovadbo, ki je vsak tork v telovadnici prulske šole in v petek v dvorani Prosvetnega društva v Trnovem. Pričetek telovadbe za naraščaj (do 12 let) in za mlade (od 12 do 17 let) ob pol 6 popoldne, za člane ob pol 8 zvečer. Vljudno prosimo vse tovariše, da pošljejo svoje sinove k našemu fantovskemu odseku, kjer se bodo vzgajali v telesno in duševno močne, zdrave in značajne fante.

Trnovski fantovski odsek ima drevi sestanek, na katerem predava gosp. ing. Sodja. Vabimo vse člane, da se sestanka udeležijo. Iskreno pa so vabljeni tudi drugi katoliško misleči fantje, ki še niso člani oddelka. — Odbor.

Kino

Kino Kodoljevo. Danes in jutri ob 8 uri »Hči upornika« z malo in priljubljeno Shirley Temple in Jan Klepuro v filmu »Daj mi to noč«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

1 IV. prosvetni večer bo danes ob 8. uri v beli dvorani hotela Union. Priljubljen predavatelj g. dr. prof. Vinko Šarabon nam bo ob 25-letnici balkanske vojne poklical v spomin vse one dogodke, ki so se odigrali na balkanskem polotoku ko so slovanski narodi vrgli raz sebe turški jarem. Običajno bomo s pomočjo skioptičnih slik glavna bojišča, kraje, mesta kjer so se vršili zgodovinsko važni trenutki, ki so bili prav za prav uvod v osvobodilno vojno vseh Jugoslovanov. Ljubljansko občinstvo se vljudno vabi, da se tega večera, ki je združen s to 25-letnico v čim večjem številu udeležijo. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7.

1 Belgrajski trgovci niso zadovoljni z uredbo o veleblagovnicah, o kateri smo včeraj poročali in so danes začeli svojo protestno akcijo s tem, da so zaprli svoje trgovine. Tej akciji belgrajskih trgovcev so se pridružili tudi ljubljanski trgovci, ki so v četrtek popoldne zaprli svoje lokale v znak solidarnosti z belgrajskimi tovariši.

1 Na živilskem trgu bodo danes prodajali in kupovali kakor vsak dan.

1 Prodaja cvetlic na trgu. Glede prodaje cvetlic je baneka uprava pojasnila, da so upravičeni v smislu § 23 občnega zakona prodajati umetne vence in šopke samo oni, ki imajo tozadevno obrtno

pooblastilo, prav tako imajo pravico prodajati vzgojeno cvetje samo vrtnarji z obrtnim pooblastilom. P. § 1 t. 1 obrtnega zakona smejo poljedelci prodajati cvetlice, ki niso umetno (v toplih lebah, s posebnimi pripravami z žlahtnim cepeljem itd.) gojene. V okviru svojega kmečkega gospodarstva jim je dopuščeno vezati tudi preproste šopke in vence s cvetjem, ki so ga sami pridelali. Kdor ni proizvajalec niti obrtnik, ne sme biti dopuščan na tržni prostor.

1 Združenje mesarjev in klošičarjev v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da bodo 1. novembra — to je na Vse svete — mesnice in stojnice odprte do 9 popoldne.

1 Ljubljanski in okoliški pevec imajo drevi ob 20 v Hubadovi dvorani Glasbene Matice vajo za nastop na grobovih ob Vseh svetih.

1 Vodnik po ljubljanskih pokopališčih. II. zvezek. Sestavil prof. M. Bajuk, založila tiskarna »Merkur«. — Ko je l. 1930 izšel I. zvezek Vodnika, je odkril javnosti marsikateri skrit, neznani in zapuščen grob zaslužnega moža in opozoril na nujno potrebo, da se moramo malo bolj zanimati za grobove zaslužnih mož. Med tem so poklicani faktorji prišli zadevo v roke in z regulacijo pokopališča uredili lep kos sveta, posvečenega nekaterim važnim spomenikom. Od tedaj je pa smrtina kosa neizprosno kosila dalje. Okrog 80 zaslužnih mož nam je pobrala. Vsi ti leže pri Sv. Križu. Kultura grobov najlepše razodeva kulturo srca in gresta ti dve čednosti vedno vstric druga ob drugi. Je pač prav, da ve vsaj vsak izobraženec za grobove onih mož, ki so gradili narodovo kulturo, pa naj bo na gospodarskem, političnem ali prosvetnem polju. Z »Vodnikom« v roki najdeš vse. Poleg tega je pri vsakem grobu povedana markantna oznaka dela in zaslug moža ter kraj in čas rojstva in smrti. Poleg tega je pa v »Vodniku« omenjenih še nad 30 grobov, ki so jim naši umetniki navdahnili umetniške osnutke za spomenike. Tu se odlikuje sam naš mojster Plečnik in več njegovih učencev. Ta dela so krepki drobci ali kamni naše narodne umetnosti, zato jih ne smemo prezreti. »Vodnik« stane v dveh zvezkih, ki sta ločeno broširana, 6 din. v posameznih zvezkih pa po 4 din zvezek. Prav zdaj je pravi čas, da se vsak orientira na pokopališče po načrtu »Vodnika«.

1 Prosvetna gasilca četa Ljubljana-severni del se tem potom zahvaljuje mestni občini Ljubljani, ki je prispevala za letošnjim proračunom 6000 dinarjev za potrebe čete, za nabavo motorne brigalne in bencin. Poleg tega nam je mestna občina dala za zimo potrebno kurivo. Priporočamo, da je g. župan dr. Adlešič daroval 100 din ob priliki naše prireditve na dan 12. sept. 1937. Iskrena hvala!

Vozni red o Vseh svetih

Uprava policije odreja sporazumno z mestnim poglavarstvom glede prometa ob priliki praznika Vseh svetnikov sledeče:

1. Dne 30. X., 31. X. 1. XI. in 2. XI. 1937 je dovoljen na pokopališče k Sv. Križu za vsa vozila brez izjeme vključno tudi za kolesarje samo enosmerni vozi promet.

Dovoz je dovoljen po Tyrševi, Linhartovi in Savski cesti.

Odvoz s pokopališča samo po Šmartinski cesti. 2. Ker bo te dni obratovalo na tej progi večje število avtobusov, se iz prometno-varnostnih razlogov odreja za avtobuse sledeča stajališča:

I. stajališče (v obratu tri vozila): Tavčarjeva ulica, desna stran, smer proti Tyrševi cesti.

Dovoz do pokopališča: Tavčarjeva ulica, Tyrševa cesta, Linhartova, Savska cesta.

Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Kolodvorska, Tavčarjeva ulica.

II. stajališče (v obratu tri vozila): Miklošičeva cesta, nasproti hotela Union pri Zadrugi Gospodarski banki.

Dovoz do pokopališča: Miklošičeva, Masarykova, Tyrševa, Linhartova, Savska cesta.

Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Resljeva, Sv. Petra cesta, Marjin trg, Miklošičeva cesta.

Avtoakšiji in izvoški ostanjejo na svojem prostoru, toda za avtobusi.

III. stajališče (v obratu 4 vozila): Krekov trg. Dovoz do pokopališča: Krekov trg, Pred škofijo, Stritarjeva ulica, Marjin trg, Prešernova ulica, Tyrševa, Linhartova, Savska cesta.

Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Resljeva, Zmajski most, Kopitarjeva ulica, Krekov trg.

IV. stajališče (v obratu 4 vozila): Kongresni trg, pri novi vremenski hišici.

Dovoz do pokopališča: Selenburgova ulica, Tyrševa, Linhartova, Savska cesta.

Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Resljeva, Krekov trg, Pred škofijo, Stritarjeva ulica, Marjin trg, Wolfova ulica, Kongresni trg.

V. stajališče (v obratu eno vozilo): Mestni trg, pred magistratom.

Dovoz do pokopališča: Stritarjeva ulica, Marjin trg, Prešernova ulica, Tyrševa cesta, Linhartova ulica, Savska cesta.

Odvoz: Med hmeljniki, Šmartinska, Jegličeva, Vrhovčeva, Vidovdanska, Komenskega, Resljeva, Krekov trg, Pred škofijo, magistrat.

3. Vsako prenatrpanje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo prepovedano in smejo šoferji odnosno sprevodniki sprejeti le ono število potnikov, kolikor je komunalno dovoljenih mest (sedeežev in stoježev). Varnostni organi imajo nalog, da vozila, ki bi bila prenatrpana, izločijo iz prometa ter jim zabranijo nadaljnje obratovanje. Zaradi tega se tudi občinstvo opozarja, naj ne sili v vozove, ki so že z najvišje dopustnim številom potnikov zasedeni.

4. Občinstvo se opozarja, da je najvišje dopustna cena 250 din za enosmerno vožnjo do pokopališča odnosno do pokopališča nazaj v mesto.

5. Občinstvo, posebno starše z otroki se opozarja, naj se tam, kjer ni hodnikov, strogo drže desne strani ceste, da se s tem izognejo nezgodam in da ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

6. Glede parkiranja pred pokopališčem, kakor tudi glede vožnje sence se morajo vsi vozniki brez izjeme strogo ravnati po navodilih službujočih varnostnih organov.

7. Kolesarji se opozarja, da je dostop na pokopališče s kolesi prepovedan.

8. Ker se vsako leto dogaja, da ob priliki spominovnih svečanosti, ki se vrše na praznik Vseh svetnikov na pokopališčih, občinstvo stopa na grobove, posebno pa na vojaške grobove, ter jih poškoduje, se opozarja, da dobijo varnostni organi nalog, naj take osebe legitimirajo in prijavi, ker se bo proti njim postopalo ter bodo morali poravnati povzročeno škodo.

9. Občinstvo se opozarja, da je vstop na pokopališče dovoljen izključno pri vratih na desni strani cerkve (ki so navadno zaprta), vhod pa je izključno skozi leva vrata (to je med cerkvijo in upravnim poslopjem pokopališča).

Maribor

m Praznik Kristusa kralja v Mariboru. Praznik Kristusa kralja je eden najpomembnejših praznikov ter ga ves katoliški svet posvečuje posebno slovesno v duhu popoldne vdanosti Vladarju vesoljstva. V tem duhu bo obhajal ta praznik v nedeljo tudi katoliški Maribor. V nedeljo jutraj bodo v mariborskih cerkvah skupna sv. obhajila članov in članice vodstev Katoliške akcije ter članstva katoliških organizacij. Ob pol 10. se bo vršila v stolnici slovesna pontifikalna sv. maša. Opravi jo bo prevzvišeni g. knezoškof. K službi božji so vabljeni vsi katoliški Mariborčani, zlasti pa zastopniki oblasti ter člani in članice vseh katoliških združenj in vodstva KA z zastavami. Za zastopnike oblasti bodo pripravili sedeži v presbiteriju. Zastavonoše naj se zbero ob četrti na 10 pred škofjskim dvorcem. Od tam bodo z zastavami spremljali prevzvišenega knezoškofa v cerkev, po službi božji pa nazaj v škofjski dom.

m General Le Rond v Mariboru. V sredo popoldne je prispel z brzovlakom v Maribor francoski general Le Rond, ki je bil med vojno šef generalnega štaba maršala Focha, po vojni pa je predsedoval v Parizu razmejitveni komisiji za določitev naših mej napram Avstriji, Madžarski in Bolgariji. General Le Rond, ki pozna dobro vso Jugoslavijo, se je hotel seznaniti še z bivšim štajerskim delom Slovenije ter je po prihodu v Maribor obiskal pisarno »Putnika«. Včeraj si je v spremetju prof. Baša in ravnatelja Loosa ogledal mariborski muzej in mestne zanimivosti. Maribor je napravil nanj s svojo pestro okolico tako globok vtis, da je obljubil, da pride na pomlad s svojo gospo soprogo na daljše bivanje. General Le Rond je včeraj popoldne z brzovlakom odpoval iz Maribora.

m Iz sodne službe. Za stalnega sodnozaprisedenega izvedenca pri tujakšnem okrožnem sodišču je bil imenovan specialist za očesne bolezni dr. Ivan Kokič.

m Nekaj brezplačnih vozovnic za kongres UROIR, ki bo v Skoplju, je prejela uprava mariborskega pododpora Združenja rezervnih častnikov. Člani, ki žele kongresu prisostvovati, naj se takoj zgledajo pri predsedniku pododpora, Maribor, Gosposka ulica 9, kjer prejmejo brezplačno vozno karto.

m Mariborski trio, odlično komorno združenje, ki ga tvorijo priznani domači muziki dr. Roman Klasinec (klavir), Tarsas Poljanec (violina) in Oton Bajde (čelo), priredi v sredo, 3. novembra, koncert v kazinski dvorani. Na sporedu so Brahms, Serepin in Dvořak.

m Otvoritev novega mestnega dnevnega svetlišča v V. mestnem okraju bo v nedeljo, 31. oktobra ob 10. popoldne v Magdalenski ulici 28. Spored slovesnosti je naslednji: 1. Nagovor mestnega načelnika. 2. Blagoslovitev zavetišča. 3. Ogled prostorov. 4. Pogostitev dece.

m Šahovski dvoboj med MŠK in graškim šahovskim klubom »Blau-Weiss« bo 11. novembra v Mariboru na 10 deskah.

m Kamnica pri Mariboru. Na praznik Kristusa kralja bo popoldne po večernicah v cerkveni dvorani mladinska proslava z lepim sporedom. V nedeljo, 7. novembra, ponove igralci izobraževalnega društva istotam ljudsko igro »Reveček Andrejček«.

m Zanimiva nogometna tekma bo v nedeljo ob 10. popoldne na prostoru SK Rapida. Nastopijo lahkoatletični Maratona in Rapida.

m Smrtina kosa. V Bolnikovi ulici v Novi vasi je umrl upokojeni kaznilniški paznik Ivan Rubin, star 76 let. — V bolnišnici je umrla v cvetu 29 let soproga poštnega mehanika gospa Julijana Moraus. Naj počiva v miru!

m Mlekarija — tatice. Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjala prepredena tatrica, ki je zadala mariborskim gospodinjam že obilo skrbi. Je to 24 letna Alojzija Judas iz Zgor. Kungote, ki se je preživljala s prenašanjem mleka v Maribor. Poleg tega pa je bil njen stranski poklic še tatvina, ki jo je izvrševala z veliko drznostjo. Kadar je prinesla stranki mleko v stanovanje, pa je videla, da ni nikogar doma, je pograbila, kar ji je prišlo pod prste, in izginila. Zaradi takih tatvin je bila že sedemkrat predkaznovana. Sedaj se je zagovarjala zopet zaradi dveh tatvin. 28. maja je okradla Terezijo Hren, dne 14. julija pa Stefanjo Matel. Obsojena je bila na 10 mesecev strogega zapor.

Gledališče

Petek, 29. oktobra: Zaprt. Sobota, 30. oktobra: Ob 20. »Sodnik Zalamejskit. Red C.

Celje

c Darujte za uboge! Vincencijeva konferenca prosi tudi letos obiskovalce opatijske cerkve, da bi se na praznik Vseh svetnikov in Vernih duš dan spominjali njenih podprincev. Konferenca ima svoj nabiralnik pri glavnem vходу na levi strani.

c Proslava 35 letnice KPD v St. Jurju ob južni železnici. Jutri ob 8 zvečer bo v povečani dvorani Katoliškega doma v St. Jurju akademija s petjem, godbo, telovadbo in predstavo opereto »Srce in denar«. V nedeljo ob četrti na 9 odhod gostov in članov društva izpred Katoliškega doma k službi božji v farno cerkev. Ob 10 popoldne slavnostno zborovanje v dvorani. Govorijo gg.: prof. Peter Kovačič, Mirko Bitenc in Ivan Vošnjak. Popoldne bo zopet akademija. Dobrodošli vsi prijatelji Slovenskega katoliškega prosvetnega društva in katoliške mladine!

c Obvezno predavanje za aktivne in rezervne častnike. Po naredbi poveljnika mesta bo danes v častniški menzi (vojašnica kralja Petra I.) obvezno predavanje za aktivne in rezervne častnike. Predavanje se prične točno ob 6 zvečer. Udeležba je strogo obvezna, izvežbani onih, ki se morejo opravičiti, da so službeno nujno zadržani. Pododbor obenem sporoča, da je prejel nekaj brezplačnih vozovnic za udeležbo 25 letnice osvoboditve južne Srbije v Skoplju. Tovariši naj se pri glase pri tajniku Vrečku v cinkarni. Odhod iz Celja jutri, 30. t. m.

c Smrti kos. V sredo je zaspal v Gospodu v visoki starosti 88 let previzitar Maček Franc iz Pilštana. — V celjski bolnišnici je umrl 3 letni sinček uradnika iz Skal pri Velenju Pevec Martin, na Cesti na grad v Celju pa 7 mesecev stari sinček natakara Venc Jože. Naj v miru počivajo!

c V sredo zvečer je bil v klubovi sobi hotela Evrope šahovski brzoturnir pod vodstvom g. Dorana Karla. Največ točk je dosegel Diehl Branko, in sicer od 12 dosegljivih točk 10, g. J. Grašar in mladi g. Sikter 9, g. ing. Sajovic 7½, g. Diehl Vladko in mladi študent Brodar 7 točk. V splošnem turnirju, ki se zdaj vrši, se uveljavljajo mlade moči in delajo starejšim, že izvežbanim igralcem, precej preglavice. Splošno je za šah v Celju veliko zanimanje in je ob vsakem turnirju klubova soba polna.

c Nogometna tekma med Atletiki in SK Celjem na igrišču pri Skalni kleti bo v nedeljo ob pol 3 popoldne,

Večni beg iz Stalinovega kraljestva

**Križem kražem čez rdečo mejo
Begunci pripovedujejo. — Umazan šport**

(Poročevalec Jean Fontenoy objavlja svoja pustolovska dogajanja v sovjetski Rusiji v nekem nemškem listu. S pričujočim člankom konča svoje opisovanje obupnih razmer v rdeči državi.)

Ko sem se vprav razgovarjal z nekim poljskim graničarjem, so mi privedli tri blede, shujšane in razcapane nesrečneže, ki so bili na lastno pest prišli čez mejo in so nato vsi izmučeni zapali. Vojaki so jih bili našli.

Večno ista tožba: »Zbežali smo pred lakoto. Ljubi poljski gospodje, zavzemite se za nas, da bomo dobili kaj jesti!«

Toda poljski stotnik plane mahoma kvišku in si ogleduje enega od treh.

»To brado pa poznam! Ti si bil že pred dve letoma tu! Nazaj smo te poslali in zdaj si se upal spet priti!«

»Za božjo voljo, gospod, pustite me tukaj! Moji sinovi so v kolhozu in sami nimajo zadosti.

treba nobene luči.« Oči se pa zares privadijo temi. A stražniki — kdo bi jih mogel prenašati! Sami komunisti!«

Zemljevid, ki je narisana na pesku

»Ali so ti rekli, da so?«

»Niso. A pomislite le tole: prosite ga ognja; on pa — te pogleda in nič, ko da si nič. Nak, to ni bilo zame! — V taborišču je bilo tudi nekaj bivših popov. In eden teh mi je nekoč s palico narisal zemljevid Rusije v pesek in mi je povedal, kje so tista mesta, ki se jim moram izogniti. S tem sem se lahko pomenil. Sploh popi, tem se človek lahko zaupa.«

»A to zavisí pač od tega, na kakšnega popa naletiš.«

je prigovarjal, naj obiščem brata. Denarja so mi ponujali, če bi šel. Z ljudmi naj bi se tam menil in si vse dobro ogledal, kateri mostovi so leseni, kateri kamnitni. Kako je s cestami. Katere ceste niso v dežju nič več uporabne in katere so... In tako naprej...

Preudarjal sem: ali bi — ali pa v Sibirijo? Bi! — sem sklenil. Tako sem prišel na Poljsko, sem vse povedal bratu in skupna sva se javila na policiji. Zdaj pa...«

Umolknil je in se smehljaj, rekoč: »Za zdaj kaže, da se bo vse srečno končalo...«

To je en primer od stotih. Večkrat le zato razširijo prepovedan pas ozemlja, da si kako osebo zagotovijo za vohunske namene.

„Naj kar drug drugega pobijejo!“

Brez dvoma inna krona, ki drži usodo Rusije v rokah, hudo bolezen. Večno si namišlja nekakšno nevarnost. In kakor verjamejo najnižji in nato višji strankini krogi v to nevarnost, tako so se je nalezle tudi »vodilne glave«. Potem pa sprožijo pero, da kar frči po državi od samih agitacij in raznih sklepov. Vse postavijo na glavo zaradi najbolj smešnih vzrokov, ki bivajo le v glavah teh ljudi. Človek naj le prebere nekaj moskovskih ali pa pokrajinskih listov! Povsod se spotakne ob dolge članke o japonskem vohunstvu, o zahrbtnosti Poljakov, o delovanju angleških ogleduhov.

Sicer se pa pojavlja ta »špijonija« z najrazličnejšimi imeni. Zdaj se ji pravi razkroj, potem protirevolucija ali izdaja. Poglavitno je, da ustvarijo potrebno ozračje, da morejo odkriti kako zaroto in da se iznebijo »vohunskih« psov, razkrojevalnih elementov, izdajalcev in protirevolucionarjev...

Nikar misliti, da se ljudstvo za take krvoločne izjave vodilnih krogov kaj zanima! Prav nič ne. »Naj kar drug drugega pobijejo!« pravijo ljudje. Saj večših niti imen višjih funkcionarjev ne poznajo...

Toda ljudje krog Stalina so si pač izbrali motiv špijonije, da bi se mogli kako oprati zaradi smrtnih obsodb iz poslednjih dveh let. Zato vsak dan »odkrijejo«, da so japonski agentje zastrupili vodo na kolodvorskih bifejih, da so nemški inženjerji povzročili eksplozije v rudnikih in podobno. — Vsi ti, ki kaj takega odkrijejo, se s tem priliznejo svojim predstojnikom. Slednjič ti predstojniki zares verjamejo vse to in jim je v dolžnost, da se morajo zavarovati in braniti.

Kako? S tem, da mobilizirajo javno mnenje, kakor to storijo v obmejnih kolhozih zoper ubežnike. Časniki in listi se koj udinjajo tej nalogi. Na mizi imam kar kopico brošur in razprav, ki naj bi naščuvala delavce, kmete in druge zoper špijona. Nekaj takih naslovov!

»Kako te špijoni izprašujejo?«

»Podtalne metode inozemstva v Sovjetliji.«

»Kako najlaže naplahtamo tuje vohune.«

»Lovci na vohune — novi junaki v Sovjetliji.«

Ljudstvo je s tem pripravljeno na to, da z lahkoto sprejema, ko so vsak dan obsojeni in za-

in tja, dokler nemara le ne iztisnejo kako sumljivo kapljico iz nje. Konec koncev je to znansko

umazan šport

Po vsem tem je jasno, da biva in vlada v Rusiji — napredek: če se je caristični režim zadovoljeval z navadnimi pripomočki policije, pa hoče Stalin napraviti iz slehernega državljana vohuna, prostovoljca in dobrovoljca v vohunstvu.

Mlado generacijo, ki so ji vzeli dušo; neskončno sleparijo svetovne zgodovine; zraven teror, lakota in nasilje pod krinko osvobojenja: to je tisto, kar sem videl v Rusiji. Pa se vendar izven Rusije dobijo narodi in izobraženci, ki se branijo priznati te resnice iz Sovjetije in se še nadalje oklepajo sleparskih pravcev!

Nyon, zgodovinski kraj v Švici, mesto nedavnih političnih konferenc.

Vlomilca sta dokončala svoje delo, preden pa sta zapustila banko, prvi eden: »Preštejva, koliko sva nagrabila.« — »Zdaj ni čas za to,« reče drugi, »počakajva do jutra, bodo že časopisi poročali, koliko je bilo v blagajni.«

Anekdote zdravnikov

V govorilnici

Neki začetniški zdravnik ni imel skoraj nič pacientov. Ko ga je nekoč obiskal njegov tovariš, je videl pri njem na mizi budilko, ki je bila nastavljena na četrto uro.

»Kaj,« se je začudil prijatelj, »toliko dela imaš, da že ob štirih zjutraj vstajaš?«

»Kje neki!« je odvrnil zdravnik. »Budilko imam zato, da se popoldne zbudim, ko je konec sprejemanja pacientov!«

Iz dobe rdečih

Nekega slavnega zdravnika internista so prišli iskat rdeči gardisti.

Učenjak jih je pisano pogledal in nahrulil:

»Kaj pa hočete? Zakaj me pa hočete aretirati?«

»Ker ste reaktor, gospod svetnik,« mu je pojasnil vodja gardistov.

»Kaj sem jaz?« je zavpil svetnik, »reakcionar? Jaz sem internist, razumeli?«

Rdeči gardist je v zadregi mencial čepico v roki, rekoč:

»A tako, potem pa oprostite. Nemara je pomota!« — Rdeča garda je odšla.

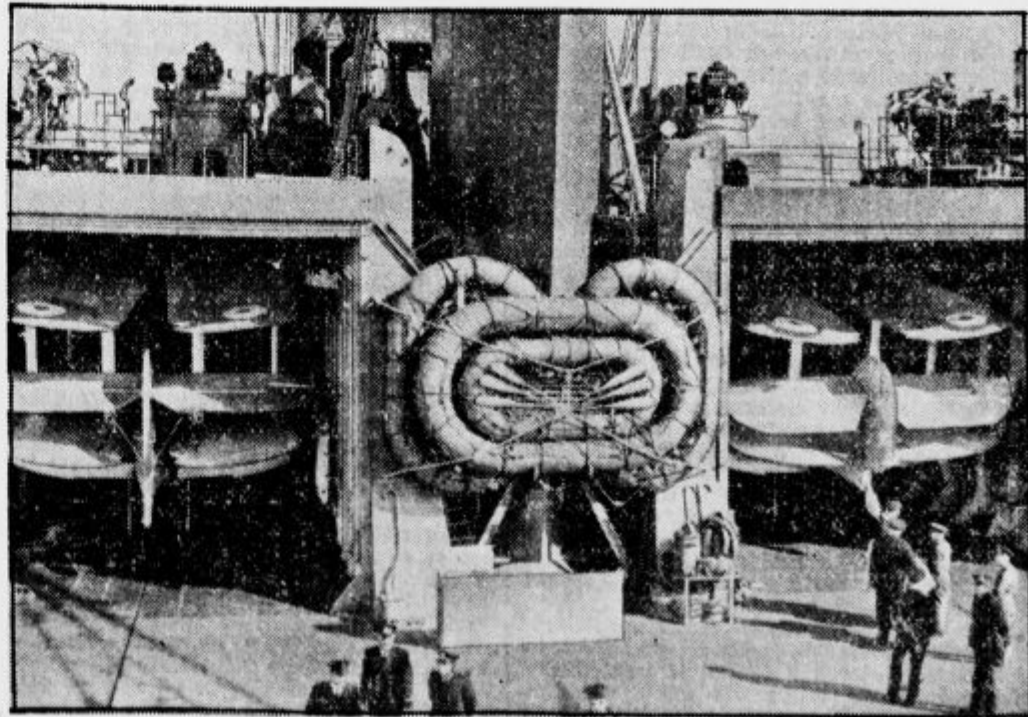
Diagnoza

Zdravnik je bil poklican k družini, ker je gospodarja vrat bolel. — Zena pacienta je dala zdravniku srebrno žlico, ki je z njo potisnil zdravnik bolniku jezik navzdol.

»Vaš mož se je pa že zdravil v Rogaški Slatini?« je dejal zdravnik ženi, ki je stala pri postelji.

»Res,« je prikimala gospa in začudeno dodala: »Na čem pa to poznate, gospod doktor?«

»Na žlici,« se je nasmehnil zdravnik. »Tu je ime hotela iz Rogaške Slatine...«

Mednarodne bojne ladje imajo spet svojo novost: tu je angleška križarka, ki ima posebne »veže«, kamor spravljajo letala, da ne stojijo kar tako na dežju na katapultu, kadar ne opravljajo službe

Japonske čete na poplavljenem ozemlju bojišča, kjer njihovi pohodi pač niso lahki

Meni ne dajo nič. Zaničujejo me, ker verujem v Boga in pravijo, da jim škodujem. Tako, tako sem lačen! Prosim, pustite me, da ostanem!«

Nič več nisem mogel prenašati pogledov teh ubitih, ubežnih bitij. Stotnik skomigne z rameni in mi pravi: »Pa jih bom le nazaj poslal. Obdržimo le tiste, ki so dobri delavci in so politično preveč slabo zapisani. Kaj pa naj s temi počnem? Neizobraženi kmetje... Vsak dan se moram s tucatom takih ubijati... Ne, ne, le ne bojte se: ne bom jih izdal! Nekoč ponoči jim bom rekel, naj se spet zmažejo na ono stran. Prilike za beg so jim bolj znane ko mojim stražarjem.«

„Denunciacije so usakdanja stvar“

Blizu poljskih Luniniec sem dobil veselega, zadovoljnega fanta. Začela sva se pogovarjati:

»Torej praviš, da si bil v kazenskem taborišču v Rjabinsku? Pa tvoj rojstni kraj?«

»Ta je blizu Poplevk. Kolhoz so napravili iz njega in ga krstili za Cervjakova. A taka smola! Cervjakov, predsednik rutenske sovjetske republike, se je sam usmrtil in zato so kraj prekrstili. Meni je vseeno. Jaz sem zdaj na Poljskem. Naj drugi počrkajo!« Zasmeljal se je in se smejal do solz.

»Ali nimaš nikogar tam?«

»Nikogar. Ko so dali namesto križev rdeče zastave, je bil moj oče proti — in — hop! — za deset let v zlate rudnike! Ondi je umrl. Ko sem to zvedel, sem si mislil, zdaj pa pošlen požirek vodke in proč! Pa se sploščka le nisem upal.«

»Zakaj ne?«

»Jaz sam spričo straž? Kje neki! Treba si je poiskati sotrpinov. A kaj, ko se nihče ne upa začeti. Vidite, slednjič sem pa le šel čez mejo. Toda, če bi mi bil moj najboljši prijatelj kaj nasvetoval, bi se bil koj vprašal, ali ni to morda kako izzivanje. In brez dvoma bi ga bil naznanil. Kaj hočete — v Rusiji je že taka navada!«

»Ali se nisi skušal vpisati v stranko?«

»Tam nočejo takih mušikov, kakršen sem jaz. Pri nas sploh ni komunistov. Mene pa sovražijo, ker sem zmeraj vesel in dobro volje. — Zares se je začel spet smejati.

»Kako si bil pa pri krajnem sovetu zapisan?«

»Sploščka ga sploh nismo imeli. Spadali smo pod drugega, ki so ga vodili tujei. Kasneje so Judje napravili iz kolhoza — sovjete.«

»Pa zakaj so te poslali na prisilno delo?«

»Ker sem bil »sumljiv element«, kakor je bilo zapisano v mojih listinah. Druge so tudi »odpravili«, v Turkestan, razen starejših, ki so jih poslali na sever. Vesel sem bil, to vam pa že lahko rečem...«

»Ali si se tudi v kazenskem taborišču v Rjabinsku toliko smejal?«

»No — toliko pač ne. Dvanajst ur na dan moraš žagati drva, to te je že kmalu konec. Načelnik je dejal: »Tudi ponoči lahko žagaš; ni

Mongolski vojščaki na pohodu, kar je v zvezi z nameravano ustanovitvijo nove mongolske države in nekdanjih severnokitajskih provinc Sujuan in Čahar.

tah; cesta je bila jako lepa. Potem sem dospel v Korjec, na mejo, pa sem zagledal prav na obmejni črti vso cesto poraslo s travo in plevelom. — Simbol? Brez dvoma! Pa je še drugih dosti. Bralci se brez dvoma spominjajo zgodbe o Potemkinovih vaseh. Carica Katarina je hotela na pot po državi in njen minister in izvoljenec Potemkin se je ustrašil, češ, kaj bo rekla, ko bo videla, da je vse drugačno, kakor pa so bile njegove pravljice o blagostanju ljudi! Zatorej je dal ob cestah postaviti vasi iz gledaliških kulis. Jaz nisem temu nikoli verjel. A pri Ilusiatinu je tak kraj, kjer so sami »novi« prebivalci in imajo kolhoz in še vso brklarijo, ki spada zraven. Hiše so čudovito lepo popleskane. Pa ne zaradi snage, o ne, ampak da se Poljakom kažejo, da si tudi oni morejo vsako leto pobeliti hiše. Škoda, da se meja tukaj pravokotno obrne. Z neke točke je dobro videti drugo stran medalje: da so namreč le pročelja hiš pobeljena! Tista stran, ki je obrnjena v Rusijo — tudi simbol! — je pa umazana in razpadla.

»Živel sem v sovjetski Ukrajini,« mi je pravil neki Ukrajinec, »kakih sto kilometrov za mejo. Moja vas ni spadala k prepovedani coni. A nekega dne so ta pas razširili — pa smo bili notri! Najprej so nam pregledali listine... »Tovariši,« so dejali, »to ni nič! Kar pošljite svoje listine v urad. Bomo le videli, ali je vse v redu — in nato dobite nove papirje! Kaj bi? Res so dajali druge dokumente, a meni ne. Pri meni so našli ključico. Šel sem vprašat. Saj se nisem smel niti giniti iz vasi. — »Presneto,« so rekli, »s teboj pa ni kar tako! Ti bomo že dali pojasnilo!«

Špijonija

Tega sem tudi dobil. Poslali so pome. Komisar mi je razložil: »Tvoja zadeva je huda. Brata imaš na Poljskem. Zato si sumljiv. V Sibirijo te bomo morali poslati. Razen, če bi...«

Kajpa nisem črnil ne bev ne mev. Dolgo mi

»Ko sem te prosila za obleko, si rekel, da nimaš denarja. Za svojo slepo črevo ga pa imaš?«

Ljubljanska opera „Prodana nevesta“

Smetanova »Prodana nevesta«, ki je danes med najbolj priljubljenimi opernimi umetninami na sporednih ne samo slovenskih, temveč tudi drugih narodnih gledališč, je doživela pri nas zopet nekaj poživljajočih je predelave, ki sta jo oskrbeli dirigent ravnatelj Polič in režiser prof. Šest, in sicer na sceni, v zborih in v zasedbi solističnih vlog. Predelava je nastala z ozirom na gostovanje v Trstu v pretekli sezoni. — Ko pa so nam letos glavni pevci usli proti jugu nabirat si novih uspehov, smo dobili zopet nove zasedbe.

Marinko oblikuje mlada pevka Vidaličeva. Ta njena na novo ustvarjena odredka podoba ima v glavnem iste poteze, kot smo jih spoznali že pri drugih njenih postavah. V petju ima svoje vrednote, ki so podane predvsem v lepem materialu s primerno primerne topline; primanjkuje pa še popolnejše tehnične izdelanosti in globljega muzikalnega pojmovanja. V igri tudi še ni popolnega sproščenja, dasi je v podajanju dobi življenja in ga je nekaj še podtalno eluti. — V vlogi Janka nastopa tenorist Franc. V celoti je vsa že na široko razvita učinkovitost pevčeve umetnosti naslonjena na povsem naturalistično podstavo (privlačne barve tona in naturalne igre — predstave, na kateri se še vedno počuti in s katere tudi presoja pri nas še vedno poslušalcev — ter so one umetniške vrednote, ki so zasidrane eicer v bogastvu in občutljivosti duševnega življenja, odmaknjen. V kolikor pa so tako orisani lepotni pojavi podani, je njih učinkovitost priznati. — Zelo je uspešna tenoristu Banovcu kreacija Vaška, ki je dobil tako pri nas zopet pevsko trdnost, a tudi v igri prikupno podobo. — Kot mater in očeta so v znani »seksitet« pritegnjeni res dobri pevci, kot sta altistki Kogojeva in Golobova ter baritonista Janko in Kolacio; s tem je dana dobra zaslonba občutljivemu šesteropsevu. Da so trdnost zasedene tudi manjše vloge (ga. Poličeva, gg. Gorski in Sekula), da je pevski zbor osvežen in trden v epvih, da je balet nanovo poživljen in podoben, vse to je celotni predstavi v prid.

Osrednja osebnost te dramske snovi je komično zastavljeni Kecal, postava, ki jo posebno ugodno upodobi naš priznani baritonist Križaj, ki je v teh dneh zopet (kot že ponovno) gostoval v naši operi in odnesel, kot navadno, vrhuno mero priznanja. Pa saj ga njegovo plemenito petje in močna igra (kar vse že dobro poznamo) k temu povsem upravičujeta.

Občinske zadeve v Kranju

V sredo zvečer je bila plenarna seja občinskega odbora mesta Kranj, kateri je predsedoval g. župan Česenj Karel.

Pred dnevi je bila na občini v Kranju licitacija za oddajo gradbenih del za II. skupino del pri gradnji novega ljudskošolskega poslopja. Dela bodo poravnana sledenjem najnižjim ponudnikom: vodovodni tverdi Pičman, parketarska dela tverdi Remec in Co., centralna kurjava tverdi Pičman, elektrotehnična tverdi Schilling in Janša, mizarska dela: okna tverdi Perko in Praprotnik, vrata in omarice tverdi Černe, kleparska dela tverdi Smolej. Zgradba šole v surovem stanju bo prihodnji teden do strehe gotova, zato bo dala občina vsem delavcem zadnji dan dvojno mezd.

Referent finančnega oddelka g. Fock je poročal, da sta bila konec meseca septembra z g. županom v Belgradu, kjer sta intervenirala pri več ministrstvih za novo pošto poslopje. Kranj bo dobil novo dvonadstropno pošto poslopje ter avtomatsko telefonsko centralo, pač pa naj občina odstopi brezplačno nezadani prostor za rotovžem nasproti novega hotela »Evropa«, razen tega pa prostor, kjer stoji sedaj Pišklerjeva hiša. Staro Pišklerjevo hišo bodo podrli in tako bo tukaj 695 kvadratnih metrov velika parcela za novo pošto poslopje. Občinski odbor je sklenil, da občina odstopi brezplačno ta prostor, ako bo pošta uprava sezidala v dobi dveh let na tem prostoru pošto poslopje in uvedla avtomatsko telefonsko centralo. Ako to ne bo v dveh letih izvršeno, pripade prostor občini nazaj.

Ob istem času sta g. župan Česenj in g. Fock intervenirala pri ministru g. dr. Antonu Korošcu v zadevi državne policije za mesto Kranj. Naše mesto bo dobilo komisariat državne policije, možno je celo, da bo v Kranju centrala policije za Bled in Brdo.

Pri volitvah v odbor Dijaške kuhinje so bili na seji evoluti gg. dr. Megušar, Colnar Otmar in Fajfar.

Občinski odbor je dalje sklenil, da se bo v novem ljudskošolskem prostoru dal prostor za razrede meščanske šole. Odbor, predvsem g. župan, pa bo storil potrebne korake, da bo dovoljena tukaj meščanska šola in da se bi pouk na meščanski šoli po možnosti začel že prihodnje šolsko leto.

Odbor je sklenil, da bo občina zgradila na Jelenovem klancu hodnik za pešce in sicer v približni širini dveh metrov in to za sedanjim zidom v dolžini bivšega mlina, t. j. na svetu Majdičevih dedičev.

Odobril se je kredit 10.000 din za ostanovanje prepotrebne Borze dela. V ljubljanski urad Borze dela se bo takoj poslal uradnik v prakso, tako da bo Borza dela v Kranju začela kmalu poslovati. Zatem je bila obširna debata zaradi cest v okolici in so zato sprejeli v gradbeni odbor mesta Kranja iz vsake vasi enega moža.

Iz Julijske krajine

Osemdesetletnica zlatomašnika msgr. Arka v Idriji. »Slovenec« je priobčil toplo pisan članek o življenjskem delu msgr. Arka v nedeljo, ko je Idrija praznovala in godovala. Naj kratko zabeležimo, kako se je to slavje vršilo, kako so Idrijčani počastili svojega ljubljena in duhovnega voditelja. Zjutraj ob osmih je bila šolska maša, pri kateri je lepo in prisrčno govoril g. kaplan Stefan Gnezda o duhovniškem poklicu in o zlatomašniku Arku, ki je res pravi duhovnik, resnični in požrtvovalni pobornik kraljevstva božjega. Ob desetih je bila slovesna sv. maša. Častiljivega slavljenja so v lepem sprevodu spremljali iz župnišča v cerkev. V sprevodu so bili mimo duhovščine in raznih veljakov in prijateljev tudi zastopniki rudnika in oblasti s komisarjem in mestnim županom g. Ricejem na čelu. Pri maši je bilo petje cerkvenega zbora, ki ga je spremljal nalašč za to priliko sestavljeni orkester, krasno. Verniki so bili zadržani in niso mogli prehaliti ne zbora ne orkestra, saj so doživeli res izreden umetniški užitek. Vodil je mladi g. kaplan Mirko Filej, kateremu moramo na uspehu le čestitati. — Po sv. maši so se svojem voditelju in očetu poklonili zastopniki verskih in gospodarskih organizacij. S popoldanskimi litanijami je bila slavstno končana. Da sta bila župnišče in zlasti še cerkev v prazničnem krasu, ni treba posebej poudarjati.

Na vrhu zvonika je bila pritrjena velika številka 80. — Na dan sv. Mihaela so pa prišli odličnemu osemdesetletnemu godovniku voščiti in čestitati njegovi stanovski tovariši. Prišli so od blizu in daleč, mladi in stari, zlasti številno so bili zastopani njegovi nekdanji kaplani in pa idrijski rojaki. Res, prav so imeli! Bog živi msgr. Arka!

Umrli je župnik Jože Ivančič, ki je pastiriral v Šebreljah na Cerkljanskem. Rodil se je 8. februarja 1880 na Kanoncu pri Kobaridu. Ordiniran je bil 1. 1903, nakar je bil pet let kaplan v Kanalu. Od 1. 1908 je pa nepretrgoma do svoje smrti župnikoval v Šebreljah. Bil je tih pa goreč duhovnik. Čeprav je bil telesno krepak, ga je dolgotrajna služba v hribih zlomila in je prerano opesal. Že vnaprej je slutil, da bo tudi po smrti le v Šebreljah počival, kar je tudi včasih kakemu prijatelju omenil. Ustanovil je Marijino družbo v Šebreljah in užival sploh največ veselja v tem, da je širil čast božjo in Marijino. Naj počiva v miru!

Hrastnik

V Hrastniku smo ustanovili taro univerzo, ki bo prirejala mesečno zanimiva, poučna predavanja. Preteklo nedeljo je bila otvoritev in je predaval gimnazijski ravnatelj iz Ljubljane, g. dr. K. Capuder o Rusiji in o početku boljševiške revolucije. G. ravnatelj je revolucijo v Rusiji sam preživel; zato je bilo predavanje še bolj zanimivo. Da ta vprašanja zanimajo ljudi, je pokazala nabito polna Logerjeva dvorana. Prihodnji mesec bo predaval g. ravnatelj o današnji Rusiji.

V celjski bolnišnici je umrla Očepec Marica, učenka meščanske šole. Na dolgi poti v šolo se je prehladila in neizprosna smrt jo je ugrabila žalujočim staršem.

Sport

Podoba in kriza alpinizma

Ni še tako daleč čas, ko so bile gore zapuščene in osamljene, ko je vladala tišina na svetlih vrhovih in sta le lovec ali pa pastir kdaj zabredla v skalno in ledeno pustino. Postopoma pa so začeli prihajati tujci, ljudje so spoznali lepoto gor in jih obudovali iz doline ali z varnega kraja; nekateri, posebno predrzni, ki jih je gnala znanstvena gorečnost, pozneje pa tudi že gorniška strast, so se jeli vzpenjati višje, k ledenikom, k skalnim vrhovom. Nastopila je pionirska doba alpinizma, prišel je veliki čas, ko so začeli hoditi slavni gorniki s prav tako slavimi vodniki v gore, šli čez sedla in škribine ter v drznem naskoku osvajali vrh za vrhom. Slednje leto se je povečevalo število ljudi, ki so se navduševali za gore, cilji so postajali višji, gorniki so se upali na vedno težja dejanja, in to, kar se je bilo nekdanj zdelo nemogoče, je sedaj postalo samo po sebi umljivo in lahko. Mojsirski zgled za to je Grépon, ki je po besedah plezalka Mummeryja, kateri ga je bil kot prvi zavzel, spočetka veljal za nepristopnega, nato postal najtežja tura v Alpah — nazadnje pa se je moral spremeniti v goro — za dame.

Zgodovina alpinizma je od začetka do konca pretekla z močnimi razvojnimi pojavi, ki so kazali čisto celo revolucionaren značaj. Ti pojavi so dosegali, da je njegova podoba stajala vedno in vedno v novih barvah, ti pojavi pa so končno tudi dosegli, da se je kriza alpinizma izmislila. Tri velike vrste pozna alpinizem. Vzrasle so prav tako iz gorniškega duha kakor tudi iz nje, ki jo gore izsiljujejo zaradi raznovrstnosti svoje sestave iz gorniške dejavnosti. Najbolj častiljiv po starosti, posvečen v duhu ter najplemenitejši v gorništvu je alpinizem otvoriteljev, odkritelcev, raziskovalcev. Skrinja zakladov je, ki varuje bogato in svetlo prvotni čisti duh gornišstva.

Dandanašnji smo navajeni, da gledamo to vrsto alpinizma le še v daljnih in najvišjih gorovjih zemlje, kjer pa se tudi vedno bolj drobi njegovo kraljestvo, tako da bo kmalu navezavano le še na svojo najbolj kraljevsko provinco: na Himalajo z njenimi »osemtisočak«, z vrhovi sveta. Toda človek se ne more nikdar dovolj in dostikrat poglabiti v historično razmišljanje, da je bil pionirski alpinizem izvor in začetek, da je začel v Alpah in v vseh gorovjih sveta, takrat in še preden je človeška noga prvič stopila na teme alpskega orjaka.

Od tistih dob je prvotni alpinizem nastopil pot, ki je vodila po vsem svetu. Gorovja petih svetovnih kontinentov so postala njegovo osvojeno kraljestvo, svetovna država, ki ji je alpinizem naslednikov jemal v desetletjih kos za kosom, do stene, grebena in vrha azijskih orjakov, ki so postali njegova poslednja in najdržnejša visoka utrdba. Alpe, Kavkaz, Ande in Kordiljere, gorske

verige Srednje Azije so od neomejeno svobodnih držav zadržale na dominione, kar naj označi, da je tam po stopinjah pionirskega alpinizma začel svoj zmagovalni pohod. Primer Kavkaza je pač najbolj prepričljiv. V razdobju kratkih let je sledil dejavnosti otvarjajočih in odkrivajočih udarnih krdel živi val gornikov, ki so prišli že ponavljati. Meja je približno tam, kjer se gore ni več možno lotiti kot novega sveta, pa čeprav gornik v oddaljenih stenah in grebenih relativno vzeto s cepinom in kramzarji še vedno obdelava nov teren.

Novodobni, športno izvajani alpinizem, če ga zaradi razlikovanja od pionirskega alpinizma hočemo tako imenovati, obsega dve čisto strogo ločeni, pogosto pa tudi močno zabrisani vrsti hoje v ledu in skalnega plezanja. V svojem postanku razgrinja mnogo finih in robatih sprememb, ki so večinoma gradile in zorile; nekaj pa jih je bilo tudi takih, ki so imele prekucaški značaj — da, prav iz velikega obrata v zadnjih letih se je porodilo dandanašnje maliceenje ekstremov.

Alpinizem nosi prav pri reševanju takozvanih alpinskih problemov v nekem smislu v sebi atavizem iz prejšnjega časa, iz zgodnje dobe, iz pionirskega alpinizma. Reševanje gorskih problemov, ki so bili videti vedno bolj neresljivi, zmagovanje vedno strmejših, težavnejših in nevarnejših vrhov, sten, grebenov in razov je prirodno izsililo vedno pogostejše in večje izpreminjanje, izboljšanje ter predgručevanje alpske tehnike tako v kopni skali kakor tudi v ledu.

To delo časa je odgovarjalo zdravemu razvoju, saj je izviralo iz zdravega jedra. Še vedno je blestelo v pravem gorniškem duhu, še vedno so ga omejevali športni principi, ki se v gorništvu razodevajo jasno in sami po sebi. Velike ledene ture, ali bolje rečeno: velike ture na ledene orjake Zahodnih in deloma tudi Vzhodnih Alp, ture, ki so jih bili izvedli v prvi vrsti Nemci (Welzenbach) in Švicarji (v prvi vrsti brez vodnika), so pač višek tega razvoja. Kar je prišlo pozneje, nosi brez dvoma in jasno pečat prekucaštva v duhu in v tehniki. Vedno bolj naraščajoča uporaba umetnih pripomočkov je tako zaokrenila tehniko, da je poltorila telesni, športni čin gornišstva; z drugo masko na licu je ta tehnika umetnih pripomočkov vzela gorništvu moment samostojnega, obradnega obvladovanja nevarnosti, ki vendar tvori bistveno, etično vrednost alpinizma.

Drugi merodajni pojav razpadanja je bil v tem, da si je mlajši rod začel mašiti oči in izivati objektivne nevarnosti. To bi se utegnulo zdeti na prvi pogled kot ostro, nezdružljivo nasprotje k zgoraj navedenemu zmanjševanju in izključevanju tehnične subjektivne momenta nevarnosti. V resnici pa je vendarle tako, da ljudje tudi objektivni moment nevarnosti zelo zmanjšu-

jejo ali izključujejo, na ta način namreč, da ga ne spoznajo ali pa ga kar meni nič tebi nič brez nadaljnje zataje Temu momentu stopa novodobni »skrajni« gornik pred oči v pregrešni hazzardni igri, v včasih naravnost otroškom upanju na dober izid, v upanju, ki ga človek nikdar ne bi smel — vprav na podlagi izkušnje! — opravičiti. Zapadno kamenje, snežni plaz, ledni podor naj bi ob neki priliki čudotvorno umolknil, ko vendar prihajajo tako zanesljivo kakor dnevna svetloba — le zato, ker nepredvidni gornik slučajno križa njihovo pot! V tem leži težak prekršek proti najvažnejšemu gorniškiemu pravilu, ki moralno opravičuje izpostavljanje življenja v nevarnost le v toliko, v kolikor je podprto na znanju in na izkušnji.

V zadnjem desetletju je bilo na alpinizmu moči tu pa tam opaziti kakšen znak, ki je govoril za to, da alpinizem začneja barvati kriza. V dramskih poskusih vzpona po severni strani Elgerja pa se je ta kriza v zadnjih dveh letih akutno oživila. Kar se je godilo tam na mrtvaškem odru te stene, na odru, ki ga obdaja arena hotelskih teras, kjer so radovedne in senzacijske želje množice nastavljale svoje daljnogledne, kjer so časnikarji dnevno časopisje polnili z bučnimi poročili, — to niso bile samo tragedije gornikov, ampak na neki način tudi tragedije »skrajnega« alpinizma samega.

(Nadaljevanje.)

Kolesarske dirke kluba »Dolenjc«

Prvak dneva štirin Karel SK Vrhnik

V nedeljo so se vršile klub alabamu vremenu težko pričakovane velike medkoleske dirke koles kluba »Dolenjc« v Gotni vasi pri Novem mestu. Start in cilj je bil v Gotni vasi pri Goštilni Matko, kjer je sedež kluba. Mladi kolesarski klub deluje že več let pod agilnim predsednikom g. Joža Matka ml. in je dosejal prirejal samo klubске dirke za povzdigo kolesarskega športa v dolenski metropoli.

Dirka se je vršila na progi Gotna vas—Novo mesto—St. Peter—Kronovo—Dobrava—St. Jernej—Zabja vas—Gotna vas in je bila dolga 45 km. Zirihi se je prijavilo 13 vozačev. Častno je bila zastopana sekcija ZSK Hermes pa 7 vozačih in SK Vrhnika po Stirnu, ostali so bili od matičnega kluba.

I. Stirn Karol SK Vrhnik 1.22, ki je privozil s krasnim spurtom na cilj 2 minuti pred drugo skupino. II. Lamprert Slavk, Dolenjc 1.24, III. Gregorič Janko 1.24¹/₂, IV. Premk Pavel 1.24¹/₂, V. Grabner Franc 1.25 vsi člani koles. sekcije ZSK Hermes. VI. Mežnaršič Viktor Dolenjc 1.26, VII. Trobec Ivan, VIII. Hrastar Anton, oba člana ZSK Hermes, IX. Kurn Franc Dolenjc. Dosežena brzina 33 km na uro.

Dirka se je izvršila v najlepšem redu in brez vsakih nezdod. Plut Leopold »Dolenjc« je takoj po startu moral zapustiti tekmovalce, ker mu je razneslo gomo. Mladi Grabnar, ki bi sigurno zmagal nad ljubljancem in dosegel III. mesto, se je radi padca 100 m pred ciljem moral zadovoljiti s V. mestom.

Po končanih dirkah so bile razdeljene lepe nagrade, ki so jih darovali tverdi tvornica ogledal »Spectrum« d. d. in A. Fuhr, direktor tverdi Diamantwerke iz Ljubljane in se jim klub Dolenjc najlepše zahvaljuje. Poleg nagrad je prejel prvak dneva g. štirin junior Gregorič krasen šopek vrtnic.

Razdelitev nagrad je po kratkem govoru izvršil predsednik kluba g. Jože Matko ml. ki je v uvodnem govoru pozdravil zastopnika ZSK Hermes in bivšega tajnika podzveze g. Gregorja Metoda. G. Gregor je na prošnjo kluba in vseh priostnih funkcionarjev in športnikov v kratkem podal poročilo o stanju in delovanju podzveze v tekočem letu in pojasnil kako je prišlo do razkola v podzvezi in zakaj je odstopil teh. referent in tajnik, ki sta bila do kolesarskega izleta duša podzveze.

Po izmenjajočih se nagovorih je predsednik g. Matko zaključil krasno uspele dirke in poročal, da se bo klub v leto 1938 včlanil v KZKJ.

Nogometni turnir SK Mladike

za pokal g. dr. A. Tomca.

V nedeljo ob 9: Mladica : Moste, ob 10.30 Ljubljana:Korotan.

V ponedeljek ob 9: Premaganca (finale), ob 10.30: Zmagovalca (finale).

O zanimivih parih, ki nastopajo, bomo jutri spregovorili nekaj besed.

SK Grafika. V nedeljo, dne 31. t. m. igra na Joseničah sledeče moštvo: Bačak, Boltazar, Trobec, Šek, Unik, Zagar, Pipan, Vili, Potrat, Kolaric, Rone, Rozman, Rezerve: Mar, Geštr, In. Na kolodvoru naj bodo ob 11.30. Opremo dvignite že v soboto ob 15—17. SK Slovan. Članski sestank bo danes ob pol 8 v gostilni Krušič. Obvezen je za vse aktivne igralce. — Načelnik.

Agnes Günther:

129

Dušica — Rožamarija

»Teta Ulrika, prosim te, kaj bi ti veselega poročal? Toda pridi gor! Vajina izba sicer ni prazna, naselila sta se v njem Henrik in Babeta. V zahodni sobi še leži naš ubogi mrzlični človek, toda če si zadovoljna z vzhodom?«

»Mi niti na um ne pride! Jaz hočem proti jugu! Stopnic ne maram! Pri Roži hočem ostati.«

»Ljuba teta Ulrika, tam vendar počiva sestra!«

»Pisal si mi, da odhaja.«

»Saj bo odšla, toda moral bom kje dobiti drugo bolničarko.«

»Tule je,« je odgovorila teta Ulrika ter pokazala na dežnik. Njeno ponašanje je bilo simbolično in njen dežnik je nekako predstavljal žezlo, katero je odložila v Thorsteinu.

»Draga teta Ulrika,« je vzkliknil Harro, »kako si ljubezni! Toda tvoje dame?«

»Izročila sem jih Margi. Ne bo vzdržala reda! Premehka je! Preveč je dostopna in besedičen! To bo nered! Sem že radovedna...«

»Veak stavek je bil udarec s klavirno, kot bi hotela poudariti svoj nepreklicljivi sklep.«

»Harro, ti si se mi zasmilil!«

»In teta Ulrika je izvelika žepni robec ter ga po dokaj šumni uporabi zopet shranila.«

»Nič ti ne pomaga!... Vseh sedem blagrov si že imel, zdaj se boš mora lperiti še skozi sedem bolečin. Človek mora vse drago plačati, Harro! Pri tebi je še itak prebitek!«

»Da,« je odgovoril Harro s čudno mehkim glasom, da ga je teta osuplo pogledala. »Jaz imam itak že prebitek.«

Ulrika je vstala, ga objela ter ga poljubila na čelo. Tega se v svojem življenju ni bila storila... Ves presenečen je uprl vajo svoje oči. Teti pa so zardečala lica in čuden nasmešek je zadržel okoli ustnic. Ko je zopet sedela, je rekla:

»Ne verjemi, da bi se me Roža bala! Toda jaz bi ne prenesla, ako bi čitala v časopisju tale oglas: »Iščem izvečbano bolničarko z dobrimi izpričevanji. Pošljite sliko!« In da bi se nato prikazala kakšna od Boga zapuščena ženska ter bi se lotila Rože. Ta dopušča, da se ukrene z njo kakorkoli in se ne brani, saj jo poznam.«

»Ne, teta Ulrika, ti je še ne poznaš.«

Teta Ulrika ga debelo pogleda... motri njegove posrebrene lase, njegov shujšan obraz in neko tujo milino v njegovih očeh.

Kar strese glavo ter reče:

»Ta zlobnež, kaj ne Harro?«

Harro so te besede hudo zadele in odgovoril je:

»Ah, bolje je, da ne vemo...«

»Kaj pa Roža?«

»Ta se je pomiri, ako se ji reče, da ne bodo nikdar našli zlobince.«

»Hm, hm! Človeku prihajajo čudne misli.«

»Zal!« je vzrožil Harro. »To je tretja bol, ki se loteva človeka. Toda teta, jaz te puščam kar tu! Pridi vendar, da si malce odpočiješ po tej dolgi poti!«

»Ha, ti ne smeš misliti, da dobiš bolničarko, ki nima več moči.«

»Dovoli, teta Ulrika, da te zato objamem. Moram ti vrniti poljub.«

»Bil si vendar tako ljubek! V svojem življenju še nisi bil tako mil. Ti si pa zimska hruska, Harro. Kadar zapade sneg, so šele prav zrele. Da — pričakovala sem, da boš rogovilil kakor zdijvan jelen, kajti zavedala sem se, da si neizrekljivo hudo prizadet. Toda našla sem te, ko si prepičan, da si še vedno na dobrem! Harro, zdaj šele si cel mož in ne več podolgovat, trmast dečko kot dolej. Po tvojih laseh ne bom nikdar več posegala, tega ne tvegam več, Harro.«

»Ne obetaj preveč, teta Ulrika! Upam, da se boš še izpozabila! In upam, da se bomo še skupno radovale!... Teta Uli, k opasici sem dobil še nov jopič. Kaj rečeš k temu?«

»Dajem ti svoj blagoslov. Nosi svoj jopič, moj sin, če se ti ga bo zopet zabolotelo!«

»Teta Uli, zdravnik mi je obljubil, da bo Roža zopet okrevala. Kako se bom zopet razbohotil v raznih jopičih!«

»Popolnoma bo ozdravela!«

Harro se je okrenil. Tega seveda ni mogel obljubiti.

»Toda, ako jo le še imam... Najine sreče si ne daja odvzeti! To je teta Roža takoj rekla. O, teta Uli, ti je še ne poznaš, ti še Rože ne poznaš. Kako lepa je!... Jaz kar slisati ne morem, če se govori o njeni bolezn. Oh, to trpinčenje, ki ga je morala pretrpeti!... In niti z besedico se ni pritožila!... Srečna je, če le sme sama koga tolažiti!... Vse svoje tajne mi razodeva. Odpira svojo dušo ter mi prikazuje vse skrite dragulje!... Loteva se me že bedasta bojazen, kot bi bila za nas že predažestna. Nič mi ni bilo bolj zopno in neprijetno kot strah, ki ga imajo nekateri ljudje za svoje lepe in ljubke otroke. Toda pri meni je to razumljivo, še vedno se tresem od sicer že poje-majoke strahne groze...«

Brž vstane teta Ulrika:

»Ali bi smela videti Rožo?«

»Tu se boš že morala poprej pogajati s sestro Ivano. Ne bo šlo zlahka. Jaz sem se naučil čakati pred vrati, česar bi mi pač nikdo ne bil prisodil. Ta mala, krotka, blede oseba ima posebne sile v sebi.«

»Na, Harro, le potolaži se,« reče teta Uli, ko gresta skozi zimski vrt. »Potolaži se, moj dečko, če je to nieno brezobzirno ravnanje nepotrebno, no, bo pač zletela! Jaz se razumem na to.«

Pol ure pozneje je teta Ulrika le sklanjala nad bledim obrazom Rožamarije, poljubila jo je rahlo na čelo ter si mislila:

»O ti ubogi Harro! One druge bolečine ti tudi ne izostanejo!«

Naslednjega jutra je pritaval v Harrov atelje Alfred, ves sivkast v obraz.

»Nikar se ne prestrašite. Harro, izpustili so me! Gospod dvorni svetnik mi je dovolil. Nehal sem biti kužna bula ter prihajam, da se vam zahvalim.« Komaj je izpregovoril Alfred te besede, že je sedel na stol in potegnil svoj žepni robec. Harro pa mu je položil svojo roko na ramo ter mu odgovoril:

»Dragi bratranec, gradite že zopet na pesek? Ali so vam res dovolili?«

»Da, Harro! Moj Bog, kaj vse sem pretrpel! Vsako jutro sem jokal in v svojo bolničarko sem se tudi zaljublil in brž bi jo vzel za ženo ako...«

»No, in je sestra Klara sprejela vaše ponudbo. Alfred?«

»Kam mislite, Harro... bilo je le v domišljiji. Nekaj tolažljivega pa vendar mora človek tudi imeti, od ovsnene kaše in dobrih sklepev se ne more živeti. Domnevam, da bi me odklonila! Zdaj pa, Harro, bi se vam rad še enkrat zahvalil, preden se vrnem.«

»Tega si nikar ne domišljajte! Takega okostnjaka ne izpustim iz Thorsteina. Poprej vas bomo že malce zredili in poboljšali. Najprej se boste pasli z ovsneno kašo, moralno čustvenost pa preložite na poznejši čas. Oboje obenem bi vam moglo biti v kvar! Moja teta Ulrika je prišla. Njenemu varstvu vas bom zaupal. Nič se ne vznemirjajte, tudi v pogledu vaših čustev boste pri njej v najboljšem zavetju!«

Da, moj sin, le pogledajte si vašo dobočo rednico in škribnico! Pravkar gre preko dvorišča in malček, ki ga drži za uho, je mladi grof Thorstein, ki rad zlobje jagode, preden so dozorele. Alfred je vstal ter pogledal na dvorišče, nato se je znova usedel...

»Videti je vaši teti, da mora biti zelo odločna dama... toda bojim se, da ne bom mogel sprejeti, Harro... Vi imate itak...«

Harro se je zakrohotal:

»Nič se ne branite. Alfred, če tokrat ne pade v naročje moje

Ne zamudite!

Trgovska hiša **Zavrnik Jakob, Ptuj**

Otvoritev na novo urejene moderne trgovine v soboto, dne 30. oktobra

Točno ob 15. uri presenečenje za vsakega obiskovalca

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglaš Din 2—, Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm vsaka pešna vrstica po Din 250. Za plemenite odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

2 mizarska pomočnika za pohištvo — sprejme Beglič, Radovljica. (b)

Službe iščejo

Mladenič
vojaščin prost, zmožen vseh del, išče službo službe ali skladiščnika. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vesten in zanesljiv v Ljubljani«.

Prodamo

Namočeno polenovko
dobite pri I. Buzzolinu, Lingarjeva ul., za škofijo

SOBE

Pisarniško sobo
v sredini mesta, išče za takoj ali s 1. decembrom Zdrženje elektrotehničnih obrti draveke banovine v Ljubljani, Gledališka ulica 7-II. (s)

Mehanike išče

generalno zastopstvo za celo državo Mercedes in Original Odnher tovarne pisarn. strojev. Prednost imajo oni, ki poznajo te izdelke. Natančne ponudbe s podatki poslati na: G. Glad, Mercedes, Zagreb 5 Nikoličeva 14. (b)

H O B Y

Revolucija v gospodinjstvu čisti in polira vse, vse . . . prava radost gospodinj in postrežnice Novo pakovanje zelene škatle. Zahtevajte povsod.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravnštva lista.

Vsem znancem in sorodnikom sporočamo, da je umrl ljubljani sinko

Joško Venci

v starosti 9 mesecev. — Pogreb bo danes ob 3 popoldne na Mestno pokopališče. Celje, dne 28. oktobra 1937.

Umrli nam je iskreno ljubljena, zlata, skrbna soproga, mama, tašča in stara mama, gospa

FRANJA FAJDIGA

v 77. letu starosti, previdena s tolažili svete vere. Pogreb naše nepozabne, ljubljene mame bo v petek, dne 29. oktobra ob 14 iz hiše žalosti Napoleonov trg 5.

Rodbine Fajdiga, Gregorič, Kostove.

Prijateljem in znancem sporočamo, da je umrla dne 25. oktobra v Trstu v 74. letu starosti naša mamica

Virginija Furlan
roj. Šivic

vдова po višem računskem svetniku

Pogreb je bil v Trstu in prosimo tihega sožalja. Trst, Basel, Ljubljana, London.

Dr. L. V. Furlan, profesor na univerzi v Baslu, dr. Boris Furlan, profesor na univerzi v Ljubljani, sinova; Freda in Ana, sinah; dr. Vera West, Nada, Borut, Staša in Aljoša, vnuki.

UNION
Velicasten pevski film
San Francisco
Jeanette Mac Donald Clark Gable.
Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevskimi partijami iz Traviate in Fausta, ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906.
Film je v nemškem jeziku

SLOGA
Velicasten zgodovinski vefilm
Lord Nelson
Nemški dialog — Rezervirajte si vstopnice! Radi velike dolžine filma predstave ob 18., 19. in 21.15 uri.

MATICA
Tarzan, šivali in plemena v pustolovskem vefilmu
Tarzan zmagovalac
Jonny Weissmüller
Predstave v Matici in Unionu ob 18., 19.15 in 21.15 uri

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 29. oktobra: 11. Soliska ura: Naši predniki v borbi za Jadran (Viktor Pirnat) — 12. Slovenska glasba (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Vurliške orgle (plošče) — 14. Vreme, borza — 18. Zenska ura: Kako so naši dedje pojmovali občestvo s svetniki (ga. Ivanka Velikonja) — 18.12 Glasbene slike (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 9.30 Nac. ura: Kacjanarjeva vojna — ob priliki 400-letnice (dr. Ferdo Šišč, prof., Zagreb) — 19.50 29. oktober 1918 (predava g. prof. Silvo Kranjec) — 20. Rezervirano za prenos — 21.15 Koncert pevskega zbora »Cankar« — 22. Čas, vreme, poročila, spored — 22.50 Angleške plošče.

Drugi programi:

Petek, 29. oktobra: Belgrad-Zagreb-Praga: 19.35 Gledališki prenos — Dunaj: 19.35 Piano — 20.35 Igra — 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 19.15 Madžarske narodne — 20.45 Simfonični orkester — 22.35 Jazz — 23.05 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.15 Piano — 21. Igra — 22.40 Plesna glasba — Rim-Bari: 21. Opera »Faust« — Berlin: 19.10 Valčki in ljubezenske pesmi — 20. Orkestralni koncert — 21.10 Mojski koncert — Hamburg: 20.10 Pestre melodije — Bratislava: 20. Valčkov večer — Köln: 19.10 Opera »Don Juan« — Frankfurt: 20. Slavnostni koncert — Stuttgart: 19.15 Vesel koncert — 20. Vojaški program —

Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah ki inserirajo v našem listu

Zahtevajte povsod naš list!

Moške nogavice in trpežne ženske nogavice se dobe že v vseh boljših trgovinah z varstveno znamko

„Fako - nepoderljivo“

in sicer po fiksno določeni tovarniški ceni. Zahtevajte to znamko, ker jamči za kvaliteto.

Modne novosti za **damske plašče** in **obleke** v največji in najlepši izbiri, ter najsolidnejši ceni!

Dne 28. oktobra 1937 je umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani

dr. Franc Verbic
zdravnik javne bolnišnice v Celju

Vestnemu in požrtvovalnemu zdravniku bodo ohranili bolniki, uprava in kolegi trajen spomin.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1937.

Javna bolnišnica, Celje

Zapustil nas je naš dobri

dr. Franci Verbic
zdravnik-sekundarij celjske bolnišnice

Previden z zadnjo popotnico je davi v ranem jutru doživel kot žrtev, ki jo je zahteval njegov težki poklic. — Na zadnji poti ga bomo pospremili v soboto, ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1937.

Marija, stara mama; Evica, zaročenka; Pavle, brat; Lojzka, teta; rodbini Verbic in Dekleva.